

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och dess påverkan på svenska börsbolags räntekostnad

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Externredovisning
Vårterminen 2016
Handledare: Marita Blomkvist
Författare: Karin Grönberg
Johanna Moberg

Förord

När vi började fundera på vilket ämne vår uppsats skulle behandla var vi helt överens, vi skulle inte skriva om goodwill. Sen står vi ändå här med en uppsats där goodwill nämns närmare 150 gånger. Under resans gång har vi lärt oss mycket om regelverket IAS 36, kreditgivning och inte minst om oss själva. Vi skulle vilja framföra ett varmt tack till alla som har hjälpt oss under vägen. Vår handledare Marita Blomkvist har väglett oss och gett ovärderlig hjälp och opponenterna Carl, Emil, Madeleine och Linnéa vill vi tacka för deras synpunkter. Slutligen vill vi tacka varandra för att vi hållit ihop under resans gång.

Göteborg maj 2016

Karin Grönberg

Johanna Moberg

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Kandidatuppsats, Externredovisning VT 16**

Författare: Karin Grönberg och Johanna Moberg

Handledare: Marita Blomkvist

Titel: Upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och dess påverkan på svenska börsbolags räntekostnad

Bakgrund och problem: Behandlingen av goodwill inom redovisning har länge varit ett omdiskuterat ämne. Företag som redovisar enligt IFRS skall årligen testa goodwill för nedskrivningsbehov. Eftersom IFRS är ett principbaserat regelverk finns möjlighet till subjektiva inslag och vinstmanipulering för företagsledningen. För att minska osäkerheten och informationsasymmetrin för goodwill skall uppgifter lämnas om gjord nedskrivningsprövningen, där värdet av goodwill värderas. Tidigare forskning har påvisat att upplysningskvaliteten utifrån de obligatoriska upplysningarna i IAS 36 har varit bristfällig samt att goodwill utgör en betydande del av svenska företags balansräkningar.

Syfte: Uppsatsen syftar till att undersöka om upplysningskvaliteten vid nedskrivningsprövning av goodwill får en påverkan på svenska börsbolags räntekostnad.

Metod: En kvantitativ metod med deduktiv ansats har använts. Genom en innehållsanalys har upplysningskvaliteten vid nedskrivningsprövning av goodwill i årsredovisningar utifrån IAS 36 punkt 134 undersökts. Sambandet mellan upplysningskvalitet och räntekostnad har sedan undersökts mellan 2011 och 2013 för företag noterade på Stockholmsbörsen. Sekundärdata används utifrån databasen Retriever och statistiska tester genomfördes genom en regressionsmodell.

Resultat och slutsatser: Resultatet av studien påvisar att det finns ett samband mellan upplysningskvalitet av goodwill vid nedskrivningsprövning och räntekostnad. Ökad upplysningskvalitet samvarierar med en lägre räntekostnad.

Förslag till fortsatt forskning: Ett förslag till fortsatt studie är att genomföra en kvalitativ studie med kreditgivare för att undersöka i hur stor grad de använder sig av information enligt IAS 36 obligatoriska upplysningskrav.

Nyckelord: Upplysningar, Upplysningskvalitet, Goodwill, IAS 36, Nedskrivningsprövning, Räntekostnad, Noterade företag.

Abstract

Bachelor thesis in Business Administration, School of Business, Economics and Law at Gothenburg University, Accounting Spring 2016

Authors: Karin Grönberg och Johanna Moberg

Tutor: Marita Blomkvist

Title: Disclosure quality of the impairment test of goodwill and its effect on Swedish listed companies' cost of debt

Background and problem discussion: The treatment of goodwill in accounting has for a long time been a debated topic. Firms that report in accordance with IFRS have to conduct yearly impairment testing. IFRS is a principle-based framework and therefore there are possibilities for Earnings Management and subjective interpretations for management. In an attempt to reduce the uncertainty of goodwill, information must be submitted yearly in the annual report regarding used methods and assumptions. Recent research has demonstrated that the degree of fulfillment of the mandatory information in IAS 36 has been low and that goodwill constitutes a significant proportion of Swedish companies' balance sheets.

Purpose: The purpose of this study is to examine if the cost of debt is affected by having better disclosure quality of the impairment testing of goodwill.

Method: The thesis is based on a quantitative method with a deductive approach. Through a content analysis the disclosure quality of the impairment testing of goodwill in the financial statements based on IAS 36 paragraph 134 was investigated. The relationship between disclosure quality and cost of debt was then examined for companies listed on the Stockholm Stock Exchange for the years 2011 to 2013. Data is used from the database Retriever and statistical tests were conducted through the use of a regression model.

Results and conclusions: The results of the study indicate that there is a correlation between disclosure quality of goodwill for impairment testing, and cost of debt. Increased disclosure quality correlates with a lower cost of debt.

Suggestions for further research: A suggestion for continued study is to conduct a qualitative study with lenders to examine to what extent the information in accordance with IAS 36 is used.

Keywords: Disclosures, Disclosure quality, Goodwill, IAS 36, Impairment testing, Cost of debt, Listed companies.

Förkortningslista

- EU Europeiska Unionen
- FAR Föreningen Auktoriserade Revisorer
- IAS International Accounting Standard
- IASB International Accounting Standards Board
- IFRS International Financial Reporting Standards
- Nasdaq National Association of Securities Dealers Automated Quotations
- OMX Option Market Index
- SPSS Statistical Software for the Social Sciences
- VIF Variance Inflation Factor

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrundsbeskrivning	1
1.2 Problemformulering	2
1.3 Forskningsfråga	4
1.4 Syfte	4
1.5 Bidrag	4
1.6 Disposition över arbetet	6
2. Teoretisk referensram	7
2.1 Sammanfattning av teoretisk referensram	7
2.2 Redovisning för att minska informationsasymmetri	8
2.2.1 Kreditgivning	8
2.3 Redovisning av goodwill enligt IFRS	9
2.3.1 IAS 36	10
2.4 Tidigare studier kring påverkan upplysningskvaliteten av goodwill har på kapitalkostnad ...	11
2.5 Hypotesformulering	13
3. Metod	14
3.1 Forskningsdesign och utformning	14
3.2 Undersökt data	15
3.2.1 Urval	15
3.2.2 Undersökt period	16
3.3 Variabler	16
3.3.1 Beroende variabel	16
3.3.2 Innehållsanalys	17
3.3.3 Kontrollvariabler	17
3.4 Datainsamling och bearbetning	19
3.4.1 Datainsamling	19
3.4.2 Bearbetning av data	19
3.4.3 Kontroll av variablers oberoende och extremvärden	20
3.5 Statistiskt test	20
3.6 Reliabilitet och validitet	21
3.6.1 Källkritik	21
3.6.2 Tidigare studentuppsatser	22
3.6.3 Metodkritik	22
4. Empiri och analys	25
4.1 Upplysningskvalitet utifrån IAS 36	25
4.2 Deskriptiv statistik	27
4.3 Test av spridning av data samt tidsförskjutning av räntekostnad	29
4.4 Pearsons korrelationsanalys	30
4.5 Multipel regressionsanalys	31
5. Diskussion	33
5.1 Studiens resultat jämfört med tidigare studier	33
5.2 Kreditgivning	34
5.3 Kontrollvariabler	35
5.4 Möjliga orsaker till låg upplysningskvalitet	36
5.5 Sammanfattande diskussion	37
6. Slutsats	39
6.1 Förslag till fortsatta studier i ämnet	40

Förteckning över studiens figurer, grafer och tabeller.....	41
Källförteckning	42
Bilagor.....	47
Bilaga 1, Index med bedömningsmall	47
Bilaga 2, Undersökta företag	49
Bilaga 3, Ekvationer.....	51
Bilaga 4, Företag uteslutna på grund av negativ goodwill-intensitet	51
Bilaga 5, Revisionsbyråer.....	52
Bilaga 6, Upplyningskvalitet per år och delpunkt i IAS 36	52

1. Inledning

Det inledande kapitlet presenterar bakgrunden till uppsatsämnet och en problemdiskussion förs kring det valda ämnet. Behovet av att ha hög upplysningskvalitet av goodwill diskuteras, därefter följer forskningsfråga och syfte. Avslutningsvis finns en disposition av uppsatsens kapitel för att ge läsaren en översikt.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

”Alla redovisningssätt i ett land samtidigt” (Nilsson 1998, sidan 1). Så beskrevs redovisningen av goodwill under 1980-talets Sverige. Bokföringslagen i Sverige krävde vid den tidpunkten att goodwill skulle skrivas av under högst tio år (Nilsson 1998). Många företag följde bestämmelserna i Bokföringslagen men samtidigt började vissa tillämpa internationella redovisningsregler som i vissa fall skiljde sig markant från de svenska reglerna. Avvikelserna från Bokföringslagens avskrivningsregler på tio år motiverades av företagen med konkurrenssituationen mot utländska aktörer som hade längre avskrivningsperioder och därmed lägre kostnader i nutid. Vid förvärv av företag uppstår goodwill som skillnaden mellan identifierade tillgångar och köpeskilling. När antalet företagsförvärv och storleken på köpeskillingarna ökade uppstod stora goodwill-poster i företagen, vilket ökade betydelsen av hur goodwill tillämpades inom redovisningen. Behovet av jämförbar redovisningsinformation blev större med ökad internationell handel (Marton, Lumsden, Lundqvist, och Pettersson 2012).

Sedan 2005 skall alla koncernföretag som handlas på en börs inom EU redovisa enligt IFRS redovisningsregler, vilket i Sverige är alla koncernföretag på Stockholmsbörsen. IFRS redovisningsregler tas fram av normgivaren IASB och har fått stor spridning även utanför Europa, mer än 100 länder i världen tillämpar redovisning enligt IFRS (IASB 2015). Tidigare svenska redovisningsregler var mer regelbaserade än IFRS, som bygger på principer (Carrington, Catasús, Eklöv Alander, Johed, Lundqvist, Marton, Runesson 2015). Det innebär att företagen själva skall göra välgrundade bedömningar utifrån IFRS principer. Fördelen är att ett principbaserat regelverk ger större flexibilitet för företagsledningen att göra bedömningar som bättre beskriver deras ekonomiska situation genom redovisningen. Redovisning som i stor utsträckning speglar företagets verksamhet och ger en korrekt bild anses ha hög redovisningskvalitet (Nilsson, Isaksson och Martikainen 2002).

För svensk redovisning av goodwill har bytet till principbaserat regelverk inneburit en övergång från generella förutbestämda krav på avskrivningsperioder till att företag själva ansvarar för bedömningen om en avskrivning är motiverad. Vid förvärv skall företag bedöma framtida ekonomiska fördelar som ett företagsförvärv tros generera och som inte är identifierbara tillgångar, vilket även är IFRS definition av goodwill (IFRS 3). Exempel på goodwill kan vara personal, synergieffekter, kundrelationer och rykte (Marton et al. 2012). En årlig nedskrivningsprövning görs av företagsledningen för goodwill eftersom IFRS anser att

goodwill har en obestämbar nyttjandeperiod. Varje år skall det redovisade värdet i balansräkningen jämföras med det värde som goodwill förväntas ge i framtiden. Värderingen av det framtida värdet på goodwill baseras på företagsledningens bedömningar, vilket gör goodwill till en svårvärderad tillgång för företagets intressenter (Rehnberg 2012). Därmed krävs detaljerade upplysningar för att företagets intressenter skall få förståelse för gjorda värderingar.

Genom att upprätta årsredovisningar informeras intressenter om viktig finansiell information. Investerare och kreditgivare är de primära intressenterna av finansiella rapporter enligt IFRS (Marton et al. 2012). Med information om hur företagets bedömningar har gjorts kan intressenter värdera företagsledningens gjorda antaganden, få en ökad förståelse och därmed ha möjlighet att fatta bättre finansiella beslut. En minskad skillnad mellan företagets och intressenters tillgång till information kan beskrivas som minskad informationsasymmetri (Easley och O'Hara 2004). I teorin ger minskad informationsasymmetri en effektivare marknad där bättre beslut fattas och effekten blir lägre kapitalkostnad. De obligatoriska upplysningskrav som ställs i IFRS är upprättade för att minska informationsasymmetrin mellan företag och intressenter, tidigare studier har kunnat påvisa att obligatoriska upplysningar har den effekten på informationsasymmetri (Hodgdon, Tondkar, Harless och Adhikari 2008).

Vid företagsförvärv skall i största möjliga mån förvärvade tillgångar redovisas och identifieras innan goodwill tas upp (Rehnberg 2012). Andelen goodwill i förhållande till totala tillgångar har för svenska koncerner ökat sedan 1990-talet, trenden förstärktes sedan ytterligare efter införandet av IFRS 2005 när tillämpning av systematiska avskrivningar upphörde (Carrington et al. 2015). Anledningen är att nedskrivningar inte görs i tillräckligt stor omfattning. En jämförelse har gjorts mot USA där liknande regler införts, där har det visat sig att andelen goodwill istället minskat. En förklaring är svagare tillsyn i Sverige vilket kan bli problematiskt med den frihet som IFRS principbaserade system ger företagsledningen. Undersökning av förvärv som gjorts av företag på Stockholmsbörsen visar att så mycket som hälften av köpesumman identifieras som goodwill, en trend som hållit i sig under flera år (Gauffin, Hagström och Nilsson 2016).

Goodwill är ett ämne som är intressant att diskutera då regelverket har förändrats markant under de senaste decennierna samtidigt som det är en icke identifierbar tillgång men trots det skall dess framtida ekonomiska fördelar värderas.

1.2 Problemformulering

Inom redovisning är goodwill ett omdiskuterat ämne eftersom goodwill innehåller osäkerhet samt att aktuella redovisningsregler enligt IFRS inte alltid fått önskvärd effekt (Carrington et al. 2015; Gauffin et al. 2016; Marton et al. 2012; Rehnberg 2012). Goodwill skall årligen nedskrivningsprövas, IFRS principbaserade regler möjliggör bedömningar utifrån företagsledningens incitament istället för att på bästa sätt avspegla företagets ekonomiska situation (Carrington et al. 2015). En effekt kan bli att företagsledningen gör bedömning av

låg kvalitet eller medvetet felaktiga bedömningar. Därmed får externa intressenter en sämre förståelse för vilka antaganden företagsledningen gjort (Glaum, Schmidt, Street och Vogel 2013). För att minska informationsasymmetrin har IFRS en rad obligatoriska informationskrav i IAS 36 punkt 134 som skall lämnas vid nedskrivningsprövning av goodwill och som syftar till att ge intressenter bättre förståelse för gjorda värderingar (IAS 36; Marton et al 2012). Önskvärd effekt av ökad upplysningskvalitet är bättre förståelse hos intressenter för kvarvarande goodwill-värde samt framtid värdering av goodwill (Massoud och Raiborn 2003).

Trots behovet av upplysningar för att minska informationsasymmetrin har det i tidigare undersökningar visats att upplysningskraven inte följs både bland svenska och Europas största bolag (Mazzi, André, Dionysiou och Tsalavoutas 2014; Persson och Hultén 2006). Även Nasdaq framför årligen kritik till företag på Stockholmsbörsen då upplysningskvaliteten rörande nedskrivningsprövning av goodwill anses bristfällig (Nasdaq Stockholm 2015). Med upplysningskvalitet avses i den här studien hur väl IAS 36 följs, och därmed endast de obligatoriska krav som ställs på företags årsredovisningar. Anledningen till att endast IFRS obligatoriska upplysningskrav har undersökts är för att de är upprättade för att minska informationsasymmetrin samtidigt som de sällan följs fullt ut. Dessutom har det inte i tidigare studier i större utsträckning studerats vad bristande efterlevnad av obligatoriska upplysningar får för ekonomiska konsekvenser (Mazzi et al. 2014).

Mazzi et al. (2014) studie konstaterade att det finns en negativ korrelation mellan upplysningskvalitet av goodwill och kostnad för aktiekapital. Det visar att teorin om att minskad informationsasymmetri leder till lägre kapitalkostnad är aktuell även för nedskrivningsprövning av goodwill. Till de viktiga intressenterna av årsredovisningar hör enligt IFRS investerare och kreditgivare, de som tillhandahåller företaget kapital (Marton et al. 2012).

Svenska företags skuldsättning har ökat kraftigt de senaste åren och den ökade lånefinansieringen medför att räntekostnader är en viktig kostnadspost att ta hänsyn till för företagen både i nutid, men även i framtiden när räntekostnaderna förväntas öka (Dagens Industri 2015; Riksbanken 2016). Vidare är lånat kapital en viktig finansieringskälla för börsnoterade företag (Sengupta 1998). Vid kreditgivning är det centrala vid bedömningen ifall lånet kan betalas tillbaka och ställda säkerheters värde vid en eventuell betalningsinställelse (Green 1997). För att kunna avgöra om lånet kan betalas tillbaka måste en analys över företagets framtida ekonomiska situation göras. En faktor kreditgivare tar hänsyn till är företagets framtida resultat. Goodwill förväntas generera framtida intäkter men eftersom den kan vara svårvärderad både gällande storlek och när framtida intäkter uppstår kan goodwill upplevas som en osäker post för kreditgivare (Marton et al. 2012). En större osäkerhet till om lånet kommer att betalas tillbaka bör leda till att banken tar ut en högre räntekostnad då risken blir högre (Green 1997). Utifrån den utgångspunkten bör upplysningskvaliteten vid nedskrivningsprövning av goodwill påverka den räntekostnad som kreditgivare kräver.

Behovet av upplysningar tar IFRS hänsyn till vid utvecklingen av redovisningsstandarder (Marton et al. 2012). Det är dock företagen som står för kostnaden vid framtagande och publiceringen av de upplysningskrav IFRS tar fram, därmed är komplett redovisning inte ekonomiskt försvarbart.

Den här uppsatsen vänder sig till företagsledare och syftar till att undersöka om upplysningskvalitet utifrån IAS 36 punkt 134 ger effekt på räntekostnaden. Även IFRS berörs av studien genom att upplysningskvaliteten vid nedskrivningsprövning av goodwill i Sverige belyses samt effekten det får på svenska företags räntekostnad. Goodwill som område har valts eftersom det innehåller osäkerheter och antaganden, samt att svenska företag årligen får kritik för bristfälliga upplysningar vid nedskrivningsprövning av goodwill (Nasdaq Stockholm 2015, 2014, 2013, 2012). Dessutom utgör goodwill en stor del av svenska företags balansräkning (Gauffin et al. 2016). Kombinationen av bristande upplysningskvalitet och stora goodwillvärden ökar relevansen av studien.

1.3 Forskningsfråga

Finns det ett samband mellan svenska börsbolags upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och räntekostnad?

1.4 Syfte

Uppsatsen syftar till att undersöka om upplysningskvaliteten vid nedskrivningsprövning av goodwill utifrån IAS 36 får en påverkan på svenska börsbolags räntekostnad. Att ta fram och publicera upplysningar i årsredovisningar är en kostnad för företag, därför är det av intresse att pröva vilken ekonomisk effekt ökad upplysningskvalitet ger. Studien syftar även till att studera om tidigare forskningsresultat som visat att högre upplysningskvalitet av goodwill leder till lägre kostnad för aktiekapital är applicerbar för räntekostnad.

1.5 Bidrag

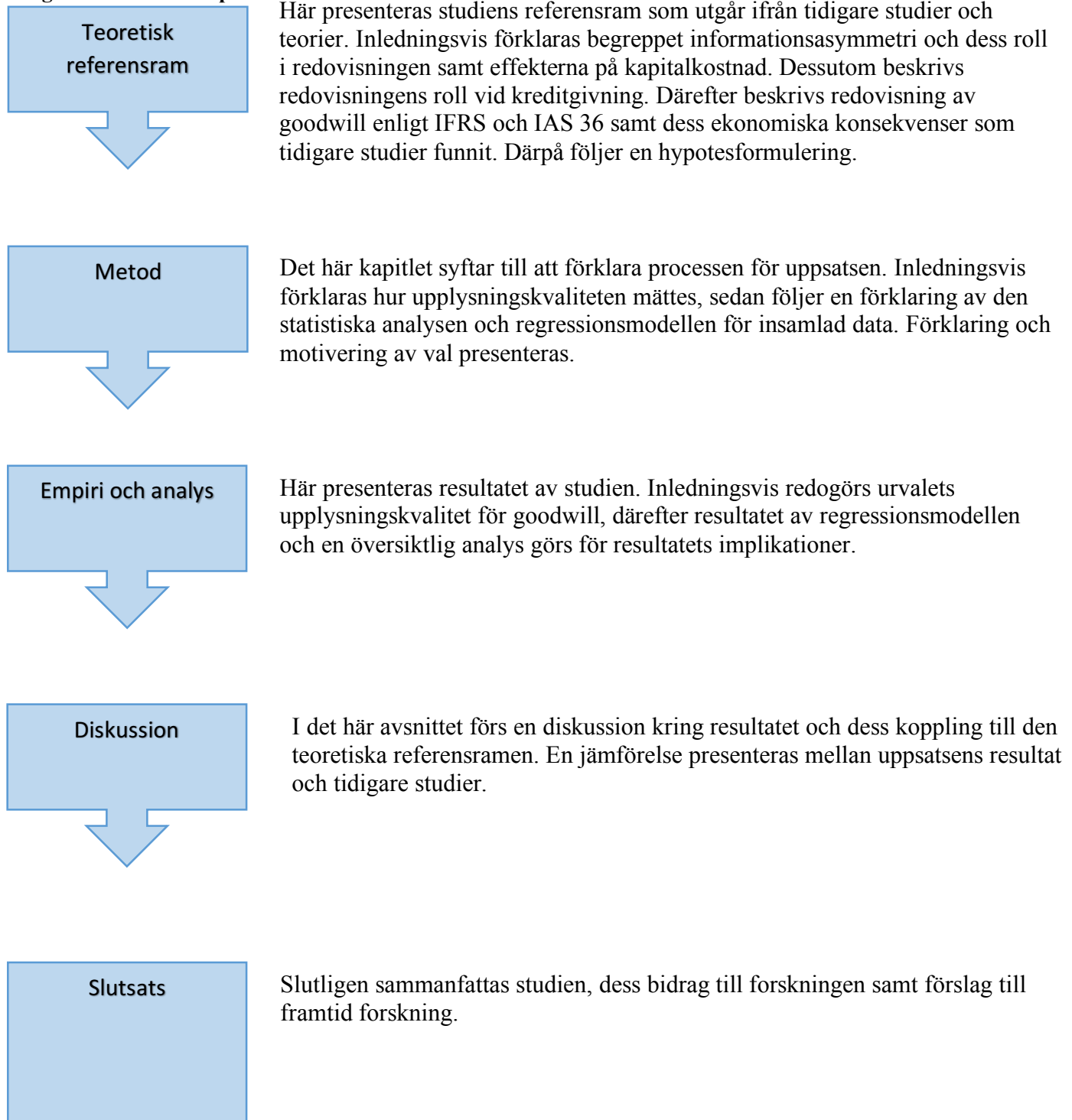
Studien vill bidra med kunskap kring hur upplysningskvalitet av goodwill påverkar kostnaden för lånat kapital. Tidigare svenska undersökningar har granskat upplysningskvaliteten av IAS 36 punkt 134 och har funnit den bristande, dock saknas undersökningar om vilka ekonomiska effekter det får (Persson och Hultén 2006).

Internationellt finns däremot studier med fokus på upplysningskvalitetens effekt på kostnaden för aktiekapital (Mazzi et al. 2014; Paugam och Ramond 2015). Den här studien vill komplettera tidigare studier för effekterna på aktiekapital med information om liknande effekter kan ses även på lånat kapital, ett område som tidigare inte undersökts i stor utsträckning (Botosan 2006). Den här uppsatsen utgår främst ifrån en tidigare studie av Mazzi et al. (2014) som analyserade de största börsbolagen i Europa. Gjord undersökning kompletterar med information om tidigare resultat även är applicerbart på ett större urval av svenska börsbolag när räntekostnaden undersöks. Flertalet studier har undersökt

konsekvenserna av frivillig upplysningskvalitet men mer forskning krävs för att undersöka effekten av obligatorisk upplysningskvalitet för företag (André, Dionysiou och Tsalavoutas 2014; Mazzi et al. 2014; Tsalavoutas och Dionysiou 2014).

1.6 Disposition över arbetet

Figur 1. Studiens disposition.

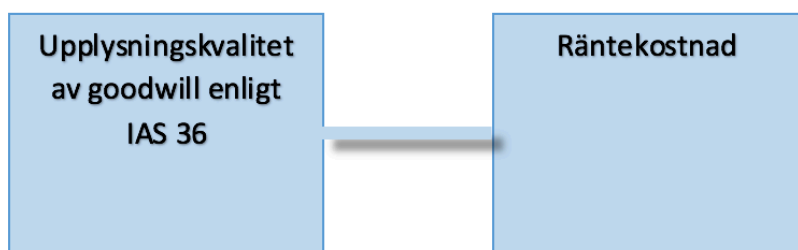
2. Teoretisk referensram

Inledningsvis finns en sammanfattning av vad som skall undersökas och teorins grund. Uppsatsens teoretiska referensram redogör initialt för tidigare studier och teorier som berör informationsasymmetri, hur redovisningens kvalitet påverkar kapitalkostnaden samt kreditgivning. Därefter beskrivs hur det appliceras på goodwill, hur upplysningskvaliteten har varit tidigare samt tidigare forsknings påvisade effekt på räntekostnad. Teorin avslutas med en hypotesformulering.

2.1 Sammanfattning av teoretisk referensram

Redovisning av hög kvalitet ökar investerarens möjlighet att fatta välgrundade beslut, vilket i sin tur leder till en effektivare kapitalmarknad och lägre kapitalkostnad (Francis, LaFond, Olsson och Schipper 2005). Redovisning är en viktig källa vid kreditgivningsbeslut, men även många subjektiva faktorer påverkar bedömningen (Trönnberg 2014). Redovisning av goodwill enligt ett principbaserat regelsystem som IFRS kan leda till vinstmanipulering i redovisningen vilket ökar osäkerheten i goodwill (Carrington et al. 2015). Nedskrivning av goodwill innehåller subjektiva antaganden och osäkerheter, vilket kan leda till informationsasymmetri mellan företag och kreditgivare (Pajunen och Saastamoinen 2013). För att minska informationsasymmetrin skall företag lämna detaljerade beskrivningar för hur nedskrivningsprövning av goodwill gjorts, men tidigare studier har funnit att företags upplysningar är bristfälliga (Persson och Hultén 2006). En stor goodwill-post är förknippad med större osäkerhet och ökar betydelsen av hög upplysningskvalitet, svenska företag tar upp en stor andel goodwill vid förvärv samtidigt som få nedskrivningar sker, vilket ökat goodwill-posterna i företagen (Carrington et al. 2015; Gauffin et al. 2016). Informationsasymmetri och osäkerhet som goodwill innebär för kreditgivare kan vid kreditbedömning kompenseras med ökad räntekostnad (Green 1997). Den här uppsatsen syftar till att undersöka om det finns ett samband mellan upplysningskvalitet för nedskrivningsprövning av goodwill och räntekostnad. I Figur 2 nedan visas studiens undersökta samband.

Figur 2. Sambandet som studien syftar till att undersöka.

2.2 Redovisning för att minska informationsasymmetri

Den information företag tillhandahåller till intressenter varierar och kan påverka företags kapitalkostnad. Easley och O'Hara (2004) studerar relationen mellan lämnad information och kapitalkostnad. Undersökningen påvisar att skillnaden mellan offentliggjord och privat information påverkar kapitalkostnaden. Högre andel privat information leder till högre kapitalkostnad till följd av att investerare har sämre insikt i företagets verksamhet. När mycket privat information finns ökar risken för oinformerade investerare eftersom de investerare som har bättre information kan fatta förhållandevis bättre beslut. Privat information utgör en form av systematisk risk som oinformerade investerare kräver en premie för. Årsredovisningar syftar till att minska informationsasymmetrin genom att ge nuvarande och framtida investerare samt kreditgivare relevant finansiell information som kan användas som beslutsunderlag (Marton et al. 2012).

Redovisning av sämre kvalitet försvårar investerares möjlighet att göra tillförlitliga bedömningar av företagets framtida värde (Francis et al. 2005). Redovisningskvalitet är ett mått för hur väl redovisningen speglar företagets verksamhet och om en korrekt bild ges (Nilsson et al. 2002). Francis et al. (2005) undersöker hur intressenter påverkas av redovisningens kvalitet. Studien visar att företag med sämre redovisningskvalitet har högre kapitalkostnader för både lånat kapital och aktiekapital.

Högre upplysningskvalitet leder till högre transparens i företagets finansiella rapportering, vilket i sin tur kan leda till minskad informationsasymmetri, något som studerats tidigare (Hodgdon et al. 2008; Tsalavoutas och Dionysiou 2014). Efterlevnad av IFRS obligatoriska informationskrav har påvisats ha en negativ korrelation till kostnad för aktiekapital. Forskning om fördelarna kring ökad upplysningskvalitet kan ställas mot Elliott och Jacobson (1994) som funnit att det ur företagets synvinkel även finns negativa aspekter. Förutom ökad kostnad för att ta fram information kan även viss information användas av konkurrenter, speciellt känslig information om framtida strategier.

2.2.1 Kreditgivning

Den centrala frågeställningen vid kreditgivning är låntagarens förmåga att betala tillbaka hela lånet och räntekostnaderna inom förutbestämd tid (Green 1997). Lagen om bank och finansieringsrörelser fastslår att kreditgivaren måste göra en bedömning av företagets framtida betalningsförmåga "Instituttet får bevilja en kredit bara om förpliktelseerna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda" (SFS 2004:297, 8kap, 1 paragraf). Främst sker kreditbedömningen utifrån företagets resultat och finansiella ställning, men även företagets framtida återbetalningsförmåga utifrån exempelvis företagets affärsidé, produkter och branschtas hänsyn till (Svedin 1992). Kreditgivaren får inte mer än den överenskomna räntan, därmed skall räntekostnaden spegla den risk som kreditgivaren tar (Green 1997). Vid lån med större informationsasymmetri och därmed större osäkerhet kan risken kompenseras med en riskpremie, vilket resulterar i en högre ränta. Kreditgivarens risker vid betalningsinställelse minskar om det finns en säkerhet för lånet.

Kreditbedömning som ligger till grund för beslut om eventuellt lån och storlek på räntekostnaden baseras både objektivt, utifrån dokumentation så som finansiella rapporter och subjektivt utifrån relationen mellan kreditgivaren och kredittagaren (Trönnberg 2014). Därtill påverkar både individuella och organisatoriska faktorer beslutsprocessen vid kreditgivning. Individuella faktorer hos kreditgivaren kan vara erfarenhet, hur rationell bedömare är samt vald metod för kreditgivningen. Det har visats att individuella faktorer har lägre betydelse än organisatoriska, så som kreditgivarens handläggningsprocess. I och med att kreditgivningen till viss del baseras på kreditgivarens subjektiva bedömningar kan viktig information felaktigt tolkas eller förbises. Kreditgivare behöver inte kompensera risker genom en ökad räntekostnad, som diskuterats, det kan även göras genom att begränsa kredittagarens tillgång av lånet genom kontrakt (Svensson 2003). Lånat kapital är en viktig finansieringskälla för börsnoterade företag och tidigare studier finner att förbättrad upplysningskvalitet och informationsgivning ger minskad kostnad för lånat kapital (Sengupta 1998). Företag med bättre kvalitet på lämnade upplysningar genom högre detaljgrad, aktualitet och tydlighet uppfattas ha en lägre risk för konkurs och får som en konsekvens lägre räntekostnad.

2.3 Redovisning av goodwill enligt IFRS

Goodwill innehåller antaganden och osäkerheter som kan skapa informationsasymmetri mellan företaget och intressenter (Glaum et al. 2013). Informationsasymmetrin kan minskas genom att företaget lämnar upplysningar av hög kvalitet. Normgivaren IFRS definierar goodwill som “en tillgång som representerar framtida ekonomiska fördelar som uppkommer från andra tillgångar förvärvade i ett *rörelseförvärv* som inte är enskilt identifierade och separata (sic!) redovisade” (IFRS 3, sidan 13). Rehnberg (2012) menar att eftersom IFRS är ett principbaserat regelsystem finns utrymme för subjektiva tolkningar av regelverket. När IFRS började tillämpas av noterade koncerner i Sverige 2005 medförde det att goodwill inte längre hade en bestämd avskrivningsperiod utan istället skulle nedskrivningsprövas årligen (Marton et al. 2012). En positiv effekt av förändringen var att företag vid förvärvstidpunkten inte behövde uppskatta livslängden, tillika avskrivningsperioden för goodwill vilket är nästintill omöjligt att göra korrekt (Petersen och Plenborg 2010). När goodwill inte skrivs av systematiskt blir informationsutbytet till investerare bättre genom att uppgifter om företagets situation skall lämnas samt att goodwillens riktiga värde får en mer korrekt spegling i redovisningen. En negativ aspekt med nedskrivningsprövning är att det är mer komplext än årlig avskrivning samt att kostnaden vid nedskrivning av goodwill är svår för investerare att förutspå till skillnad från årlig avskrivning.

I IFRS 3 Rörelseförvärv framgår det att samtliga immateriella tillgångar i största möjliga mån skall redovisas innan goodwill tas upp (IFRS 3; Rehnberg 2012). Tidigare studier har däremot påvisat att företag inte följer IFRS krav. Sedan införandet av IFRS i Sverige har identifieringen av immateriella tillgångar undersökts vid Stockholmsbörsen (Gauffin et al. 2016). Undersökningen som gjorts under en tio-års period visade att identifieringen av immateriella tillgångar har varit låg. Under hela undersökningsperioden har andelen redovisad goodwill av köpeskillingen endast understigit 50 procent vid två år. Av förvärven som gjordes under 2014 identifierades inga immateriella tillgångar förutom goodwill i 20 procent av

fallen. En möjlig anledning till att immateriella tillgångar inte redovisas skilt från goodwill är att det för företaget finns incitament till att undvika IFRS krav. Vid upprättande av finansiell rapportering kan incitament finnas för företagsledningen till vinstmanipulering, att genom redovisningen påverka när intäkter och kostnader uppstår för att kunna styra resultatet för egen vinning (Carrington et al. 2015). Redovisning av goodwill i enlighet med IFRS principbaserade regelverk leder till att företagsledningen kan ha ett vinstmanipulerande beteende (Pajunen och Saastamoinen 2013). Eftersom goodwill anses vara en tillgång utan bestämbar nyttjandeperiod och skall nedskrivningsprövas istället för att årligen skrivas av blir effekten att årlig belastning av resultatet undviks (Marton et al. 2012). Nedskrivning av goodwill leder till högre engångskostnad och därmed lägre resultat, men företaget kan själv påverka när kostnaden skall aktiveras och vilken storlek nedskrivningen skall ha genom valda antaganden vid nedskrivningsprövningen. Redovisning av en större goodwill-post innebär en större valfrihet för företagsledningen, något som kan förklara den låga identifiering av immateriella tillgångar i undersökningen av bolag på Stockholmsbörsen. Möjligheten till vinstmanipulering genom goodwill-poster i redovisning skapar ett behov av större insikt för att minska informationsasymmetrin mellan företag och intressenter.

2.3.1 IAS 36

2.3.1.1 Regelverket

IFRS försöker begränsa företagsledningens möjligheter till vinstmanipulering genom att ange specifika och detaljerade upplysningskrav som skall lämnas vilket syftar till att minska informationsasymmetrin mellan företag och kreditgivare (Marton et al. 2012). Standarden IAS 36 behandlar nedskrivning och punkt 134 anger upplysningskrav vid nedskrivningsprövning av goodwill (IAS 36). En årlig nedskrivningsprövning skall göras för immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod, så som goodwill. Det redovisade värdet jämförs med återvinningsvärdet, understiger redovisat värdet återvinningsvärdet skall en nedskrivning ske.

Upplysningar om uppskattningar som används för att beräkna återvinningsvärdet och som IAS 36 punkt 134 kräver presenteras nedan i ett utdrag.

- Redovisat värdet för goodwill per kassagenererande enhet, vilket är den lägsta identifierbara grupp av tillgångar som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden (IAS 36 punkt 6).
- Om återvinningsvärdet baserats på verkligt värde eller nyttjandevärde.
- Viktigaste antaganden som företagsledningen baserat sina kassaflödesprognoser på.
- Beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa värdet för varje viktigt antagande.
- Den period som kassaflöden beräknas på utifrån företagsledningen fastställda budgetar och/eller prognoser.
- Tillväxttakt bortom prognosperioden.
- Diskonteringsatsen före skatt som används vid beräkning av återvinningsvärde (IAS 36 punkt 55).
- En känslighetsanalys för gjorda antaganden.

Anledningen till att uppgifter skall lämnas om företagsledningens gjorda bedömningar är att det ger information till intressenter om företagens förväntningar om framtiden och hur bedömningarna gjorts (Carrington et al. 2015). Syftet med känslighetsanalysen är att informera investerare om möjliga framtida förändringar för redovisat goodwill (Persson och Hultén 2006). Se Bilaga 1 för Index med mer utförlig beskrivning av obligatoriska upplysningskrav enligt IAS 36 punkt 134.

2.3.1.2 Studerad upplysningskvalitet enligt IAS 36

Sedan införandet av IFRS i Sverige har upplysningskvaliteten av IAS 36 punkt 134 varit bristfällig (Nasdaq Stockholm 2015; Persson och Hultén 2006). En granskning sker årligen av finansiella rapporter från svenska bolag noterade på Nasdaq OMX Stockholm (Nasdaq Stockholm 2015). Kritik har återkommande tilldelats företagens efterlevnadsgrad av IAS 36 punkt 134. Nasdaq OMX Stockholms påpekanden berör bland annat att företag inte fördelat goodwill på kassagenererande enheter, inte angett diskonteringsräntan före skatt i enlighet med IAS 36 punkt 55 eller har angett räntan i ett intervall. Vissa företag saknar beskrivning av alla viktiga antaganden som gjorts eller information om metoden för värderingen av antaganden baserats på tidigare erfarenhet eller externa källor. Det skall även lämnas upplysning om att det är företagsledningen som valt metod, antaganden och att perioden baserar sig på budgetar eller prognoser fastställda av företagsledningen. Känslighetsanalysen skall beröra de viktiga antaganden som är gjorda av företagsledningen och inte vara en analys över känsligheten i diskonteringsränta eller långsiktig tillväxttakt. Det är främst i metod och antaganden som upplysningskvaliteten är bristfällig enligt tidigare studie (Persson och Hultén 2006).

Bristande upplysningskvalitet kan bero på låg tillsyn av företag som tillämpar IFRS (Carrington et al. 2015). Eftersom IFRS är ett internationellt regelverk uppstår problematiken kring om tillsyn ska ske utifrån en nationell eller internationell övervakare, där båda alternativen har för- och nackdelar. Förutom grad av tillsyn kan efterlevnadsgrad även påverkas av att IAS 36 är en komplex standard att förstå samt tillämpa (Petersen och Plenborg 2010). IAS 36 beskrivs som en avvikande standard inom IFRS eftersom den kräver subjektiva tolkningar, inte begränsar kreativ redovisning samt kan anpassas till företagsledningens behov (Mazzi et al. 2014).

2.4 Tidigare studier kring påverkan upplysningskvaliteten av goodwill har på kapitalkostnad

Upplysningskvalitet har visats påverka företagens informationskvalitet och därmed kapitalkostnad. Mazzi et al. (2014) har sammanställt och presenterat en studie för IFRS där sambandet mellan obligatorisk information för goodwill utifrån IFRS 3 Rörelseförvärv, samt IAS 36 Nedskrivning, och kostnaden för aktiekapital undersöktes. Studien undersökte drygt tvåhundra av de största noterade företagen i Europa under perioden 2008 till 2011. Resultatet visar en 82 procentig grad av efterlevnad av de obligatoriska upplysningskraven under hela perioden och efterlevnadsnivån har ökat under undersökt period. Av de analyserade företagen

var 64 från Sverige. Ett negativt samband hittades mellan upplysningskvaliteten av goodwill och kostnaden för aktiekapital. Eftersom studien jämför upplysningskvalitet i olika länder görs justering utifrån minimum-värdet av upplysningskvaliteten i landet. Pearssons korrelation för studien blev -0,084 med en signifikant-nivå på 5 %. Dessutom fann studien ett statistiskt signifikant Beta-värde vid regressionsanalys. Resultatet visar även ett positivt samband mellan storleken på goodwill relaterat till eget kapital och upplysningskvaliteten av goodwill. Fler studier än Mazzi et al. (2014) har hittat liknande samband för att högre upplysningskvalitet enligt IAS 36 leder till en lägre kostnad för aktiekapital (André et al. 2014; Paugam och Ramond 2015). Mellan företag har en stor variation av efterlevnaden av IAS 36 hittats i studierna (André et al. 2014; Mazzi et al. 2014; Paugam och Ramond 2015).

Även om de flesta studier argumenterar för ett negativt samband mellan upplysningskvalitet och kapitalkostnad menar Francis, Nanda och Olsson (2008) att sambandet kan vara både positiv och negativ. Inom forskningsfältet finns både forskning som inte hittar någon korrelation samt forskning som hittar negativ eller positiv korrelation (Armitage och Marston 2008). Företag med hög kapitalkostnad kan tillhandahålla högre upplysningskvalitet i ett försök att minska kapitalkostnaden. Francis et al. (2008) menar att den negativa korrelationen mellan upplysningskvalitet och kapitalkostnad även kan förklaras av att företag med hög redovisningskvalitet även tillhandahåller bättre upplysningar. När efterlevnadskontrollen är låg kan företag med hög efterlevnadsgrad av obligatoriska upplysningar hamna i en konkurrensnackdel eftersom kostnaden är hög för att producera informationen (Tsalavoutas och Dionysiou 2014). Samtidigt är det en avvägning för företagen mellan att tillhandahålla upplysningar för att skapa förståelse hos intressenter utan att företagshemligheter blir tillgängliga för konkurrenter (Marton et al. 2012).

2.5 Hypotesformulering

Den teoretiska referensramen har visat att upplysningskvaliteten för nedskrivningsprövning av goodwill är ett omtvistat område och att efterlevnaden av IAS 36 är bristfällig. I enlighet med teorin om informationsasymmetri och företagsledningens möjlighet till vinstmanipulering vid redovisning av goodwill bör sämre upplysningskvalitet leda till större informationsasymmetri vilket försämrar intressenters möjlighet att fatta välgrundade beslut. Den ökade risken bör därmed resultera i att företaget får en högre kapitalkostnad. Tidigare forskning har hittat ett negativt samband mellan upplysningskvalitet och kostnad för aktiekapital, även om det finns forskare som inte delar den uppfattningen. Det ansågs därför intressant att undersöka om liknande samband finns mellan upplysningskvalitet och kostnaden för lånat kapital. Eftersom forskningen kring ekonomiska konsekvenser av obligatoriska upplysningskrav är ett tämligen utforskat forskningsområde har valet gjorts att ta fram en nollhypotes samt alternativhypotes utan en förutbestämd riktning för sambandet.

H₀: Det finns inte ett samband mellan upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och räntekostnad för börsnoterade svenska bolag.

H_a: Det finns ett samband mellan upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och räntekostnad för börsnoterade svenska bolag.

3. Metod

Undersökningsprocessens metod och tillvägagångssätt för vald kvantitativ metod förklaras i det här kapitlet. Förklaring samt motivering till valda metoder diskuteras.

3.1 Forskningsdesign och utformning

Den här uppsatsen studerar sambandet mellan upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och kostnaden för lånat kapital för ett större urval, därmed var en kvantitativ studie att föredra när många företag skulle granskas. Kvantitativ metod söker efter fakta för att hitta egenskaper och samband som funnits i tidigare studier (Bryman och Bell 2013). Med en kvantitativ metod kan resultatet som genererats från urvalet generaliseras och appliceras på hela urvalets population eller en annan population. Ytterligare en motivering till valet av studiens metod var för att studera den faktiska effekten av högre upplysningskvalitet, och inte intervjuade respondenters egna uppfattningar. Kritik kan riktas mot kvantitativ forskning för att inte ta hänsyn till att människor gör egna tolkningar för olika värden och resultat. En kvantitativ studie kan ge en felaktig uppfattning av att det som mäts är absolut och korrekt. Med en kvalitativ studie hade en djupare förståelse för sambanden möjligtvis skapats, men på bekostnad av urvalsstorleken, eftersom en kvalitativ studie ofta är mer tidskrävande per studieobjekt.

Deduktiv teori har använts då studiens utgångspunkt är tidigare information och studier som gjorts inom området. Mazzi et al. (2014) fann en korrelation mellan upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill och kostnad för aktiekapital. Med utgångspunkt från det resultatet formulerades en hypotes för den här uppsatsen, därmed har en deduktiv ansats använts. En deduktiv ansats kan kritiseras för att datainsamlingen riktas mot information som stödjer förväntningar som finns innan undersökningen genomförs och forskaren kan därmed missa eventuell viktig information (Jacobsen 2002).

Innehållsanalys har använts för att analysera och kvantifiera texter i årsredovisningar (Bryman och Bell 2013). För att uppnå objektivitet användes en kvantitativ innehållsanalys utifrån ett framtaget index för upplysningskvalitet. Fokus för undersökningen var om kriteriet uppfylldes eller inte, ingen värdering av den lämnade informationen gjordes. Innehållsanalys anses vara en objektiv analysmetod eftersom undersökt text inte påverkas av undersökningens utformning. En regressionsanalys genomfördes för att studera sambandet mellan upplysningskvalitet och räntekostnad, kontrollvariabler som tidigare studier visat påverka räntekostnaden inkluderades. Räntekostnad och kontrollvariabler inhämtades ifrån sekundärkällan Retriever.

3.2 Undersökt data

I den här delen kommer uppsatsens arbetsgång för urvalet samt bortfall för studerat urval förklaras. Även undersökta variabler kommer att tas upp. Den beroende variabeln, räntekostnad, och kontrollvariablerna är kvotdata, det innebär att avstånden mellan talen är lika stora vilket medför att talen kan jämföras och har samma innebörd (Bryman och Bell 2013; Cortinhas och Black 2012). Även binär data användes för indexet där endast två möjliga utfall fanns för efterlevnadsgraden av de obligatoriska kraven vid nedskrivningsprövning av goodwill enligt IAS 36 punkt 134. Binär data omvandlades sedan till kvotdata genom att upplysningskvaliteten uttrycktes i procent.

3.2.1 Urval

Det undersökta urvalet för den här studien begränsades till företag noterade på Stockholmsbörsen i april 2016. Då intresset för studien var företag som redovisar enligt IFRS ansågs valet lämpligt då alla koncerner noterade på Stockholmsbörsen skall följa IFRS (Marton et al. 2012). Genom att noterade koncerner skall följa IFRS och de flesta noterade företag är koncerner förväntas majoriteten av urvalet följa IFRS (Retriever 2016a).

Exkludering skedde av företag tillhörande kategorin bank, finans och försäkring på grund av att de i stor utsträckning följer särskilda lagar för redovisning och upplysningar (Finansinspektionen 2010). Exkluderandet av finansiella bolag är även i enlighet med tidigare studier (André et al. 2014; Mazzi et al. 2014; Rehnberg 2012; Tsalavoutas och Dionysiou 2014). Endast företag som redovisade goodwill under hela perioden valdes, eftersom det specifikt är upplysningskvaliteten av goodwill som undersöks. För de företag som utifrån inhämtad data redovisade goodwill något, men inte samtliga år, under perioden 2011 till 2013 gjordes en manuell kontroll mot företagets årsredovisning för att säkerställa att inhämtad data från Retriever var korrekt. Se Tabell 1 för urvalsprocessen.

Bland de utvalda företagen skedde bortfall när årsredovisningar inte fanns tillgängliga på varken företagets hemsida eller Retriever samt när företaget inte följt IFRS under delar av perioden. Efter urvalsprocessen studerades upplysningskvaliteten för 144 bolag. Se Bilaga 2 för studiens undersökta företag.

Tabell 1. Urvalsprocess.

Fullständig population	289
Exkluderande företag inom Bank, Finans och Försäkring	-41
Exkluderande då de saknar goodwill	-91
Kvarvarande företag att undersöka	157
Bortfall under studien, följer ej IFRS	-8
Bortfall under studien, årsredovisning fanns ej tillgänglig	-5
Undersökta företag	144

3.2.2 Undersökt period

Årsredovisningar undersöktes under en tre års period mellan 2011 och 2013. Anledningen till att senast undersökt period var 2013 var för att senast tillgänglig data för undersökningen var från 2014. Tidsförskjutning kan vara av intresse att undersöka för att ta hänsyn till att informationen i årsredovisningen inte finns tillgänglig vid kreditgivningsbeslutet, då publicerad redovisningsinformation från årsredovisningar ger en fördröjd effekt (Francis et al. 2005; Gray, Koh och Tong 2009; Sengupta 1998). Upplysning som lämnas om goodwill i årsredovisningen 2013 kan påverka långivarens bedömning först under 2014 när årsredovisningen publiceras. Test genomfördes både utan förskjutning av räntekostnaden samt med ett års förskjutning. Eftersom alla årsredovisningar för 2015 inte var publicerade vid undersökningens början, april 2016, och den beroende variabeln räntekostnad skall testas med tidsförskjutning ett år blev därmed 2013 det sista undersökta året för upplysningskvalitet. Fler än ett år undersöktes för att få ett större urval, gränsdragningen gjordes vid tre år på grund av begränsad tid. Samtlig data analyserades sedan tillsammans.

3.3 Variabler

3.3.1 Beroende variabel

Som räntekostnad, den beroende variabeln som testas för påverkan av upplysningskvaliteten av goodwill användes Retrievers skuldränta.

Ekvation 1. Skuldränta.

Skuldränta

$$= \left(\frac{(\text{Räntekostnad till koncern} + \text{Externa räntekostnader} + \text{Övriga finansiella kostnader})}{(\text{Summa avsättningar} + \text{Summa kortfristiga skulder} + \text{Summa långfristiga skulder} + (\text{Summa obeskattade reserver} * 0,28))} \right) * 100$$

3.3.2 Innehållsanalys

För att få fram ett värde för upplysningskvalitet genomfördes en innehållsanalys av uppgifter i årsredovisningen rörande nedskrivningsprövningen av goodwill. Ett index togs fram baserat på upplysningskrav i IAS 36 punkt 134 samt tidigare forskningsdesign av Mazzi et al. (2014) samt Persson och Hultén (2006). Därtill utformades indexet utifrån Nasdaqs kritik till företag på Stockholmsbörsen (Nasdaq Stockholm 2015, 2014, 2013, 2012). Alla punkter i IAS 36 punkt 134 a-f har undersökts förutom punkt b, då b berör immateriella tillgångar och inte goodwill. Ett oviktat index användes för att uppnå objektivitet, varje punkt ansågs vara lika viktig (Glaum et al. 2013; Hodgdon et al. 2008; Mazzi et al. 2014; Persson och Hultén 2006). Vid uppfyllande av en delpunkt gavs värdet 1, om kriteriet ej uppfylldes gavs värdet 0 utan värdering av lämnad information. Indexet skiljde på om företaget värderar återvinningsvärdet utifrån nyttjandevärde eller verkligt värde, i båda fallen bestod indexet av 8 delpunkter som skulle bedömas. Genomsnittligt resultat av de 8 delpunkterna gav en procentuell upplysningskvalitet för varje företag. Se Bilaga 1 för studiens index för upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill.

Vid tolkning av texter uppstår problematik kring hur subjektivitet minimeras. Ett sätt är genom tydliga instruktioner för kodningen i syfte att begränsa undersökarnas egna tolkningar (Bryman och Bell 2013). En pilotstudie utfördes initialt på tio företag, likt Mazzi et al. (2014) studie, svårigheter hittades främst för hur antaganden och metod skulle värderas.

3.3.3 Kontrollvariabler

Nedan följer en beskrivning av använda variabler i regressionsmodellen samt vilken samvariation med räntekostnad de förväntades visa.

Till kontrollvariabler valdes variabler som tidigare visats ha en påverkan på företags räntekostnad. I enlighet med Francis et al. (2005) användes skuldsättningsgrad, storlek på företagets tillgångar, räntabilitet på totalt kapital samt kassalikviditet som kontrollvariabler. Ett flertal undersökningar har använt sig av den uppställning Francis et al. använde (Mazzi et al. 2014; Gray, Koh och Tong 2009). Dessutom relaterades goodwill till eget kapital, goodwill-intensitet, som kontrollvariabel (Mazzi et al. 2014; Olsson och Sundlöf 2010).

Högre skuldsättningsgrad förväntas leda till ökad finansiell risk eftersom företaget blir mer känsligt för en eventuellt ökad ränta, därmed förväntas en positiv korrelation till räntekostnad (Johansson och Runsten 2005). Storleken på företagets tillgångar anses vara en indikator på företagets storlek och påverkar vilka resurser och kompetens företaget har tillgång till (Petersen och Plenborg 2010). Därmed kan det antas att större företag gör bättre nedskrivningsprövning och ett negativt samband kan därmed förväntas. Räntabilitet på totalt kapital (R_T) ger ett mått på vinst per investerat kapital som företaget genererat oberoende av den finansieringsstruktur företaget har och visar dess lönsamhet (Johansson och Runsten 2005). Kassalikviditet visar ett mått på företags möjlighet att betala sina kortfristiga lån i

nutid. Räntabilitet på totalt kapital och kassalikviditet förväntas ge en negativ korrelation till räntekostnad eftersom högre lönsamhet och stabilitet minskar kreditgivarens risk.

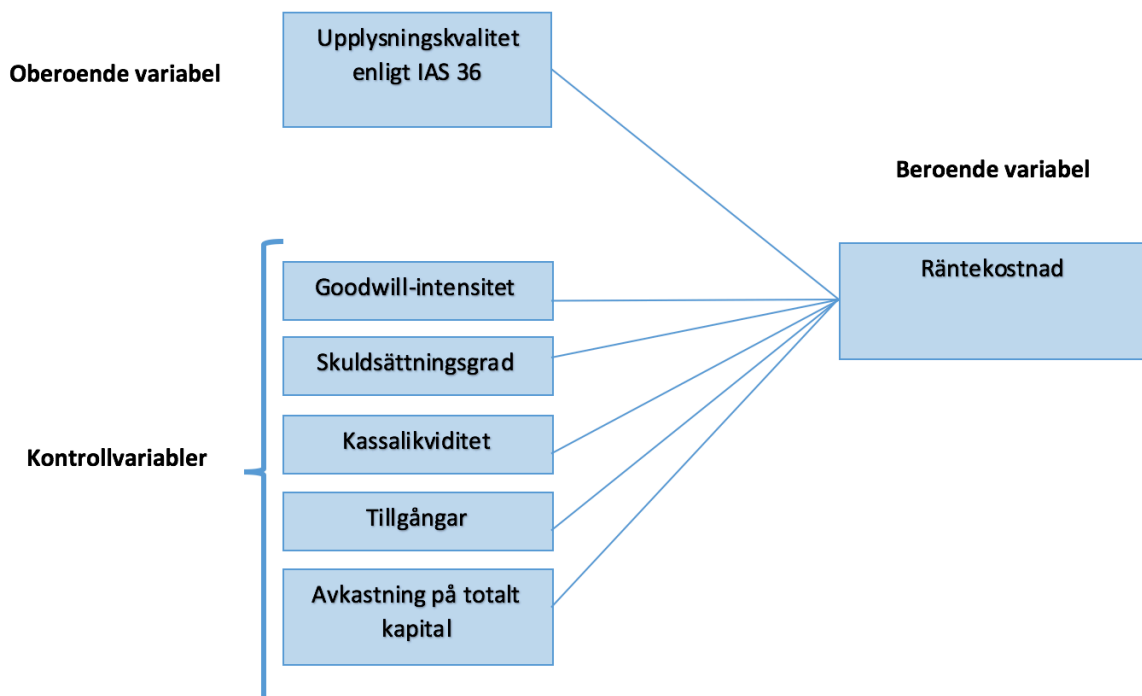
Goodwill-intensitet användes eftersom ökad andel goodwill innebär en ökad osäkerhet och potentiell informationsasymmetri (Rehnberg 2012). Dessutom kan företag med liten eller obetydlig andel goodwill välja att inte tillhandahålla lika mycket upplysningar eftersom företaget inte lägger stor vikt vid nedskrivningsprövning (Petersen och Plenborg 2010). Ett positivt samband förväntas därmed till räntekostnad eftersom högre goodwill-intensitet borde leda till högre osäkerhet.

Nedan i Figur 3 sammanställs variabler som ingick i multipla regressionsmodellen. Se Ekvation 2 för regressionsformel och Bilaga 3 för använda ekvationer vid beräkning av kontrollvariabler.

Ekvation 2. Regressionsformel.

$$\text{Räntekostnad} = \beta_0 + \beta_1 \text{Upplysningskvalitet} + \beta_2 \sum \text{Kontrollvariabler} + \varepsilon$$

Figur 3. Regressionsmodellens variabler.

3.4 Datainsamling och bearbetning

3.4.1 Datainsamling

Från Retriever inhämtades finansiell information för utvalda företag noterade på Stockholmsbörsen i april 2016. Eftersom data till den statistiska analysen hämtades från Retriever baseras studien på sekundärdata, vilket är data från redan existerande källor (Bryman och Bell 2013). Sekundärdata kan vara fördelaktigt att använda jämfört med manuellt insamlad data då det finns risk för inmatnings fel samt att det sparar tid. Retriever fanns tillgänglig genom Göteborgs Universitets databas. För data genererad från Retriever där företag hade goodwill vid ett år men saknade goodwill under delar av perioden gjordes en kontroll mot årsredovisningar. Detsamma gjordes även för inhämtade kontrollvariabler när dessa var noll. Syftet med den manuella kontrollen var att stärka tillförlitligheten i genererad data eftersom rapporterad data från Retriever inte alltid överensstämde med företagens årsredovisningar.

Bedömningen av upplysningskvaliteten gjordes utifrån noter i utvalda företags årsredovisningar. Upplysningskvaliteten för årsredovisningar med brutet räkenskapsår hänfördes till det år då flest månader inföll, för kontrollvariabler skedde samma uppdelning automatiskt av Retriever. Resultatet från de tre åren testades i en gemensam statistisk analys. Det gjordes för att få en större mängd data att hitta ett samband för samt för att intresset inte var att jämföra resultatet mellan åren.

3.4.2 Bearbetning av data

Utifrån urvalet som beskrivs i 3.2.1 skedde en vidare behandling av data i Excel innan den statistiska analysen genomfördes. Företag som hade negativ goodwill-intensitet exkluderades, vilket även Mazzi et al. (2014) gjorde i sin studie. Det negativa värdet för goodwill-intensitet berodde på att företag hade negativt värde för eget kapital. Det leder till ett dåligt mått på goodwill eftersom det finns redovisat goodwill men det är eget kapital som påverkar måttet så att det blev negativt. Se Bilaga 4 för företag som uteslöts på grund av negativ goodwill-intensitet.

Därefter skedde undersökning ifall data var normalfördelad, vilket den bör vara vid en regressionsanalys (Cortinhas och Black 2012). Om data inte var normalfördelad logaritmerades variabeln för att minska spridningen. En tumregel som användes var att variabler med en standardavvikelsen högre än medelvärdet logaritmerades. För att eliminera extremvärden som kunde ha stor inverkan på den statistiska analysen gjordes justeringar för samtliga värden utöver upplysningskvalitet där den högsta och lägsta procenten justerades genom att ersättas med nästkommande värde. Justeringen gjordes för att extremvärden inte skulle få allt för stor genomslagskraft eftersom värdena inte alltid var tillförlitliga och kunde bero på felaktig data eller särskilda omständigheter hos de enskilda företagen. Anledningen

till att upplysningskvaliteten inte justerades var för att variabeln endast kan anta några få värden, och en justering likt den som beskrivits ovan inte hade lett till en förändring.

3.4.3 Kontroll av variabelers oberoende och extremvärden

En kontroll genomfördes för att säkerställa att intern korrelation, multikollinearitet, inte existerade mellan oberoende variabler (Pallant 2013). Det uppstår när två eller fler av de oberoende variablerna innehar en hög korrelation, det vill undvikas därför att det försvårar den statistiska analysen (Cortinhas och Black 2012). Det testas med Collinearity Diagnostics som är ett test för korrelationen mellan de oberoende variablerna och mäts med VIF. Värdet på VIF indikerar hur mycket av variabiliteten i oberoende variabler, både oberoende och kontrollvariabler, som förklaras av de andra oberoende variablerna, VIF skall ha ett värde under 10 (Pallant 2013).

Därefter skedde en kontroll för extremvärden, det gjordes genom spridningsdiagram samt Casewise Diagnostics. Det gjordes efter den initiala elimineringen av extremvärden. I spridningsdiagram kan extremvärden hittas genom att studera punkter långt ifrån noll. Spridningsdiagrammet skall inte påvisa ett specifikt samband utan skall ha en rektangulär spridning med en stor del av värdena samlade runt noll. Det testet görs för att fastställa om stickproven uppvisar homoskedasticitet eller heteroskedasticitet. Testet bör visa homoskedasticitet vilket är att punkterna är spridda jämnt runt regressionslinjen och att avvikelserna inte ökar eller minskar i storlek. Casewise Diagnostics tar fram utfall som framtagen modell inte har kunnat förutspå och som har stora avvikelser från predikteringsvärdet. Cook's Distance kontrollerades sedan, ett värde över ett påvisar att utfallen i Casewise Diagnostics är ett potentiellt problem.

3.5 Statistiskt test

För analys av framtagen och bearbetad data användes SPSS Statistics. Multipel regressionsanalys valdes för att kunna jämföra flera variabelers inverkan på den beroende variabeln räntekostnad (Cortinhas och Black 2012). För att kunna fastställa om ett samband existerade mellan oberoende variabeln upplysningskvalitet och beroende variabeln räntekostnad, måste övriga faktorer som kan tänkas påverka sambandet, kontrollvariabler, inkluderas.

Förklaringsgraden R^2 användes för att påvisa hur stor del av den oberoende variabelns variationen regressionsmodellen förklarade. Därtill användes justerat R^2 som tar hänsyn till att när fler variabler läggs till i regressionsmodellen kommer förmodligen förklaringsgraden att öka, men det betyder inte att alla variabler tillför signifikant information. Justerat R^2 tar hänsyn till det och den information varje enskild variabel bidrar till regressionsmodellen. Test skedde för om regressionsanalysen skulle göras med eller utan tidsförskjutning av räntekostnaden, där förklaringsgraden, R^2 , för modellerna jämfördes och den med högst resultat valdes.

Pearsons korrelationsanalys användes för att studera om ett samband fanns mellan studiens variabler, samt om multikollinearitet förekom. Korrelationen mellan modellens oberoende variabler skall vara under 0,7 för att inte ha en problematiskt hög samvariation (Pallant 2013). Därefter studerades regressionsmodellens utfall samt standardiserade Beta-värden och dess signifikans-nivå. Regressionsmodellens signifikans-nivå tar till skillnad från signifikans-nivån vid Pearsons korrelationsanalys, hänsyn till samtliga variabelers effekt på varandra. Regressionsanalysen användes för att förkasta eller godta studiens nollhypotes.

Oberoende och kontrollvariabler analyserades var för sig där standardiserat Beta-värde användes för att möjliggöra jämförelse av vilken påverkan variablerna hade på räntekostnaden. Variabeln med högst standardiserat Beta-värde ger det största unika bidraget till att förklara räntekostnaden. Därtill undersöktes om variablerna hade statistisk signifikant unik påverkan på den beroende variabeln och ekvationen. Med unik påverkan avses variabelns inverkan på den beroende variabeln med hänsyn till övriga variabler och samvariationen. För studien valdes det att ta med signifikans-nivåerna 10 %, 5 %, 1 % samt 0,1 %. Signifikans-nivån mäts med p-värde, som är det lägsta alpha-värdet där undersökt nollhypotes kan förkastas (Cortinhas och Black 2012). Jämförelse för den här studiens Pearsons korrelation mellan upplysningskvalitet och räntekostnad gjordes mot korrelationen Mazzi et al. (2014) fann. Studiernas Beta-värden jämfördes dock inte eftersom de påverkas av använda kontrollvariabler (Pallant 2013). Mazzi et al. (2014) studerade kostnaden för aktiekapital medan den här studien studerar räntekostnad, därmed har olika kontrollvariabler används och Beta-värdena blir inte jämförbara.

3.6 Reliabilitet och validitet

Vid vetenskapligt arbete läggs stor vikt vid tillförlitlighet och replikerbarhet (Bryman och Bell 2013). Reliabilitet är ett mått för tillförlitlighet i studien och i den grad forskningen kan upprepas. Replikerbarhet innebär att studien kan upprepas av någon annan och med samma urvalsdata skall samma resultat kunna nås, vilket ger studien validitet. Validitet bedömer trovärdigheten i resultatet, relevans av insamlad data och att studiens fokus är det som från början var utsatt att undersökas. Reliabilitet och validitet möjliggörs i den här uppsatsen genom att metoden beskrivs i detalj och att ett detaljerat index har upprättats. Nedan följer en diskussion för studiens tillförlitlighet och replikerbarhet.

3.6.1 Källkritik

En noggrann granskning genomfördes innan valet av källor gjordes. Studien av Mazzi et al. (2014) som den här uppsatsen utgår ifrån, har stark koppling till IFRS, vilket förstärker auktoriteten (Bryman och Bell 2013). Eftersom Mazzi et al. presenterade sin undersökning för IFRS i oktober 2014 påvisas även aktualiteten i valt ämne. Uppsatsens grund i IFRS regelverk IAS 36 som har många användare gör att studiens relevans blir stor. Sökmotorn Retriever tillhandahålls av Göteborgs Universitet, vilket ger insamlad data ökad tillförlitlighet. Viss del av genererad data från Retriever saknades dock, vilket försämrade källans trovärdighet. Även studentlitteratur användes där urval i stort skedde utifrån författarnas kunnighet och erfarenhet. Resterande artiklar, avhandlingar och undersökningar har i största möjliga mån

koppling till välkända universitet eller tidskrifter och strävan var att hitta aktuella undersökningar.

Tidskriften Balans har använts, vilket är en branschtidning för redovisningskonsulter, revisorer och rådgivare som utges av FAR (Balans 2016). Artiklar som publiceras i Balans kan anses ha en hög trovärdighet eftersom det är en branschtidning. En kritisk granskning har genomförts innan internetkällor använts med syftet att endast inkludera trovärdiga källor. Studentuppsatser har främst använts för att få en inblick i vilka områden som tidigare undersökts samt för att kontrollera att den här studien inte genomförts tidigare. Strävan vid urvalet av källor som presenteras i teoriavsnittet var att en nyanserad bild skulle presenteras. Det gjordes för att uppsatsens utgångspunkt inte skulle vara vinklad mot ett specifikt resultat.

3.6.2 Tidigare studentuppsatser

I det här avsnittet presenteras uppsatser från svenska universitet och högskolor inom angränsande ämnesområden. Motivering för hur den här uppsatsen skiljer sig från tidigare studier görs.

Sambandet mellan goodwill-intensitet och kapitalkostnad undersöks för svenska noterade företag i Olsson och Sundlöfs (2010) uppsats. Till skillnad från den här uppsatsen har Olsson och Sundlöf inte tagit hänsyn till de upplysningar som lämnats i årsredovisningarna rörande goodwill. Andra studentuppsatser har studerat hur väl IAS 36 punkt 134 efterlevs samt vilka faktorer som påverkar upplysningskvaliteten. Tidigare uppsatser är skrivna av Antar och Ilic (2009), Fallström och Henriksson (2013), Ganetz och Salcic (2011), Johansson och Källman (2008), Junger och Kull (2007), Karlström och Tuvin (2008), Larssen och Lidberg (2009) och Ljungvall och Patel (2014). Studierna har funnit en bristande upplysningskvalitet, men kvaliteten har förbättrats sedan införandet av IFRS. Den här uppsatsen skiljer sig från tidigare undersökningar om upplysningskvalitet eftersom utgångspunkten är vilken påverkan upplysningskvalitet kan ha på räntekostnad, och inte vilka faktorer som påverkar upplysningskvaliteten.

3.6.3 Metodkritik

Den här studiens metod innehåller svagheter och begränsningar som för studiens tillförlitlighet behöver lyftas upp.

Empirin består av 144 företag under tre år, 2011 till 2013, totalt 432 årsredovisningars upplysningskvalitet av nedskrivningsprövning av goodwill undersöktes. En begränsning av undersökta år gjordes på grund av tidsbegränsning. Extern validitet belyser hur väl resultatet från studien går att applicera på liknande områden (Bryman och Bell 2013). Den här uppsatsen undersöker endast noterade koncerner i Sverige, men eftersom ett internationellt regelverk är grunden för undersökningen ökar validiteten och möjligheten att kunna genomföra forskningen i en annan miljö. Men eftersom det kan förekomma nationella olikheter i upplysningskvaliteten och påverkan det har kan inte resultatet fullständigt appliceras på andra länder (Mazzi et al. 2014; Tsalavoutas och Dionysiou 2014). Valet att endast undersöka svenska bolag gjordes för att undvika de nationella skillnader som kan

förekomma för att få en bättre regressionsmodell. Mazzi et al. (2014) tar i sin variabel för upplysningskvalitet hänsyn till landets lägsta nivå av upplysningskvalitet. Det gjordes inte i den här studien eftersom endast ett land undersöktes, det kan möjligtvis minska jämförbarheten mellan studierna.

Fokus för den här uppsatsen är information som lämnas årligen i årsredovisningar, därmed har inte upplysningskvaliteten vid förvärvstillfället av goodwill i enlighet med IFRS 3 undersökts så som Mazzi et al. (2014) gjorde, utan endast IAS 36. Den här avgränsningen gjordes på grund av begränsad tid, samt för att kunna göra en bra jämförelse mellan undersökta bolag eftersom alla bolag inte har genomfört förvärv under undersökt period. Som nämndes i den teoretiska referensramen tar kreditgivare hänsyn till fler faktorer än redovisningsinformation vid kreditbedömning. Endast information som publicerats i årsredovisningar har studerats i den här uppsatsen på grund av begränsad tid. Det kan dock finnas övrig publicerad information och personlig kommunikation som kan ha inverkan på kreditgivningsbeslut och räntekostnad (Francis et al. 2005).

En svaghet med studien är att skuldränta utifrån Retriever använts som mått på räntekostnaden och därmed inräknades inte bara räntekostnader för räntebärande lån, som önskat. Uppmätt samband kan därmed bli missvisande eftersom studien eftersträvar att mäta hur upplysningskvaliteten påverkar kreditgivare och då är räntebärande lån den optimala variabeln. Retriever tar fram data utifrån rubriker i årsredovisningar. Eftersom alla företag inte gör en uppdelning mellan räntebärande och ej räntebärande lån blir effekten att den data som hämtas från Retriever blir ofullständig. Retriever tillhandahåller en skuldränta som inkluderar fler faktorer än enbart externa räntekostnader eller räntebärande lån, exempelvis inkluderas även lån till koncernen, se Ekvation 1. Skuldräntan från Retriever blir därmed missvisande och skulle kunna leda till ett felaktigt samband för studien. Eftersom data för räntebärande lån var ofullständig och det på grund av urvalets storlek inte ansågs tidseffektivt att samla in den informationen manuellt gjordes valet att använda Retrievers skuldränta i studien. Dessutom hade manuell insamling lett till tolkningsproblematik kring vilka lån som var räntebärande. Skuldräntan från Retriever ger inte en rättvis bild av räntekostnaden för räntebärande lån, men felet är systematiskt för alla företag och accepterades därmed.

För att kunna säkerställa att metoden som använts för att mäta upplysningskvalitet var tillförlitlig, konsekvent samt objektiv valdes en metod med strikta kriterier (Bryman och Bell 2013). Ett detaljerat index upprättades med syftet att minimera subjektiva bedömningar av innehållet i årsredovisningarna, men en helt objektiv bedömning är svår att uppnå. Det innebär att en replikering av studien möjligtvis skulle kunna få ett resultat av upplysningskvaliteten som avviker från den här studien. En detaljerad kodningsmanual gör att innehållsanalysen är lättare att replikera. Den här uppsatsen utgår ifrån delar av Mazzi et al. (2014) studie samt IAS 36 punkt 134 regelverk. Till grund för utformningen av indexet är Persson och Hultén (2006) samt Nasdaq (2015, 2014, 2013, 2012) undersökningar. Det valet gjordes för att IAS 36 är svår att tolka samt att Mazzi et al. inte hade utförlig beskrivning av hur de hade tolkat standarden. För att minimera risken för att bedömningen av upplysningskvaliteten skulle ändras genomfördes undersökningen under en komprimerad

period. För studiens trovärdighet är det av vikt att kodningen skett på ett konsekvent sätt. Bedömning skedde gemensamt på samma företag regelbundet för att undersöka eventuella skillnader i tolkning av upplysningskvaliteten och eventuella olikheter i bedömningen diskuterades. I de flesta fall överensstämde bedömningen, i de fall det fanns avvikelser rörde det sig oftast om en punkt som båda uppfattat som svårbedömd.

Som tidigare nämnts finns det många faktorer som kan antas påverka räntekostnaden samtidigt som det saknas forskning för exakt vilka faktorer som har påverkan. Val av kontrollfaktorer kommer påverka sambandet mellan upplysningskvalitet och räntekostnad samt modellens förklaringsgrad (Pallant 2013). En svårighet som uppstår vid undersökning av räntekostnad blir att välja ut vilka faktorer som skall användas som kontrollvariabler därför användes Francis et al. (2005) forskning som utgångspunkt. Genom att inkludera kontrollvariabler som tidigare forskning påvisat påverkar räntekostnaden ökar tillförlitligheten för studien (Bryman och Bell 2013). Nedan följer variabler som kan antas ha en betydande påverkan på räntekostnaden men som av olika skäl har uteslutits.

Tidigare studier har funnit att företag som anlitat en Big 4 revisionsbyrå har lägre kostnad för lånat kapital (Glaum et al. 2013). Till Big 4 revisionsbyråerna hör Deloitte, EY, KPMG och PWC (Francis och Yu 2009). I den här uppsatsen tas inte revisorer med som kontrollvariabel, eftersom de allra flesta företag i urvalet hade en revisor från Big 4 och den faktorn ansågs därför inte intressant att undersöka för det här urvalet, se Bilaga 5 (Retriever 2016b). Ytterligare en faktor som påverkar räntekostnaden är reporäntan och dess förändring (Riksbanken 2015). Hänsyn har inte tagits till reporäntan då den inte varierat i stor utsträckning för undersökt period (Riksbanken 2014, 2013, 2012, 2011). Hänsyn togs inte heller till hur länge företaget varit verksamt vilket möjligtvis påverkar företaget relation till banken och den räntekostnad som erhålls, som tidigare diskuterats i den teoretiska referensramen (Trönnberg 2014). Valet motiverades med att noterade företag inte är helt nyetablerade, för att bli noterad krävs minst tre års verksamhet (Nasdaq 2016). Även variation i företags tidigare resultat kan påverka räntekostnaden, eftersom kreditgivare bedömer stabilitet av företaget, men det valdes att inte inkludera den variabeln (Green 1997).

Därtill kan våra personliga föreställningar och tidigare erfarenheter från studier på Handelshögskolans Ekonomiprogram påverkat de val och tolkningar som gjorts.

4. Empiri och analys

Empiriavsnittet inleds med en redogörelse för resultatet av undersökt upplysningskvalitet. Därefter följer resultatet av den statistiska analysen och en redogörelse för eventuellt samband mellan upplysningskvalitet och räntekostnad. En översiktlig analys görs för enskilda variabler.

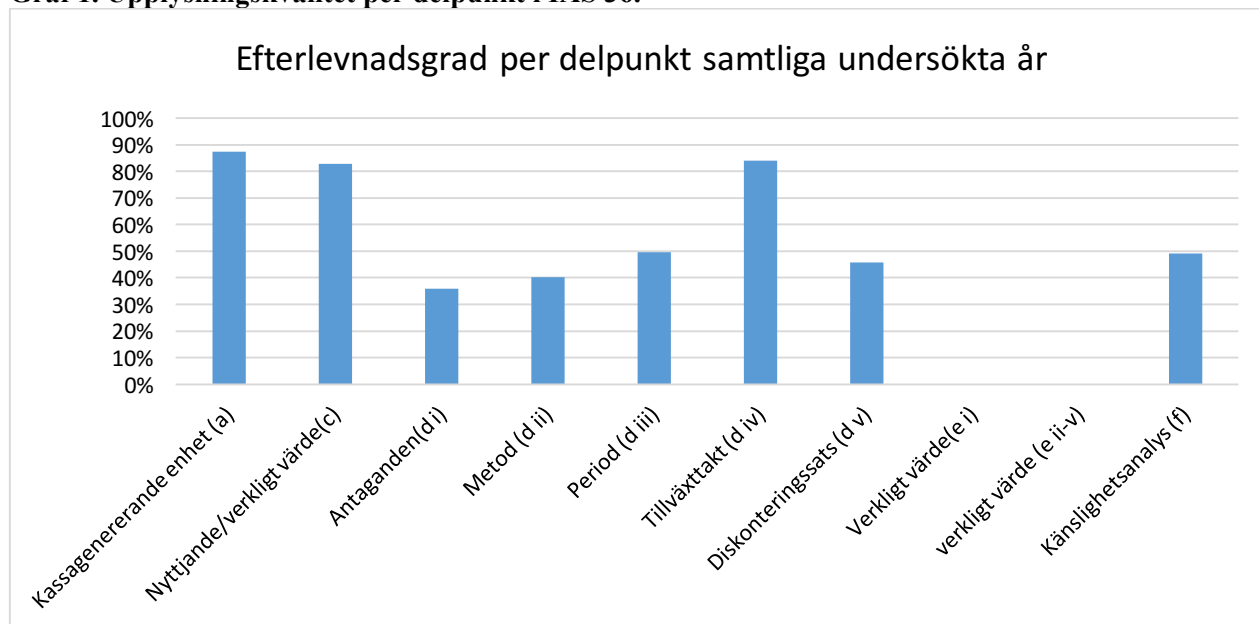
4.1 Upplysningskvalitet utifrån IAS 36

Tabell 2 nedan visar upplysningskvaliteten av goodwill mellan 2011 och 2013, i Bilaga 6 finns en mer detaljerad graf för upplysningskvaliteten per år och delpunkt. Resultatet från de undersökta åren undersöks sedan tillsammans i regressionsmodellen. Upplysningskvaliteten har förbättrats mellan åren, vilket även tidigare studie visat (Mazzi et al. 2014).

Tabell 2. Medelvärde upplysningskvalitet

År	Medelvärde upplysningskvalitet
2011	55 %
2012	58 %
2013	65 %

Graf 1. Upplysningskvalitet per delpunkt i IAS 36.

Graf 1 visar upplysningskvaliteten för alla år uppdelad per delpunkt som studiens index baserades på. För varje undersökt år fanns företag med högsta och lägsta möjliga upplysningskvalitet. Lägst efterlevnad utifrån IAS 36 delpunkter hade antaganden, metod, period samt diskonterings-sats. Vissa av de undersökta företagens upplysningskvalitet kunde vid en första anblick tyckas vara bra och utförlig, men efter kontroll mot index visade det sig att vissa formuleringar saknades, vilket medförde att kriterier inte uppfylldes. Alternativt kunde företag endast tillhandahålla den mest nödvändiga informationen, men fler kriterier uppfylldes utifrån IAS 36. För vissa företag blev upplysningskvaliteten sämre under

undersökt period. Det har i vissa fall berott på att mer utförlig information har lämnats som legat till grund för ett underkännande.

Den delpunkt som hade högst efterlevnad var delpunkten för kassagenererande enhet med efterlevnadsgrad på 87 %, där goodwill per kassagenererande enhet skall anges. Efterlevnadsgraden var även hög för delpunkten om nyttjandevärde eller verkligt värde ligger till grund för värderingen av återvinningsvärdet. En efterlevnadsgrad på 83 % hittades, när denna delpunkt inte godkändes var det ofta för att det stod att det högsta av nyttjandevärdet och verkligt värde använts, vilket inte godkändes eftersom det inte gick att utläsa vilken av metoderna som använts.

Lägst efterlevnadsgrad hade delpunkterna för antagande och metod. Antagande hade en efterlevnadsgrad på 36 % och skall ange vilka viktiga antaganden som ligger till grund för företagets bedömning av återvinningsvärdet. För metod var efterlevnadsgraden 40 %, där företagsledningen skall lämna information om vilka metoder som har använts för att fastställa värdet på de antaganden som gjorts. Delpunkten för period hade en efterlevnadsgrad på 50 %, information skall lämnas om använd period för företagets prognos. För delpunkterna om antagande, metod och period saknades ofta en formulering om att det var företagsledningens bedömning vilket krävdes för att få godkänt.

Delpunkten för tillväxttakt efter prognosperioden hade näst högst efterlevnadsgrad, med en efterlevnadsgrad på 84 %. Delpunkten rörande diskonteringsgrad hade en efterlevnadsgrad på 46 %. När den inte godkändes var det vanligtvis för att diskonteringsgraden inte angavs innan skatt eller per kassagenererande enhet. Känslighetsanalysen där information om de mest känsliga antaganden och dess effekt på återvinningsvärdet hade en efterlevnadsgrad på 49 %.

Likt tidigare studier är det främst nyttjandevärdet som använts (Mazzi et al. 2014; Petersen och Plenborg 2010). Det var bara ett företag som använde verkligt värde men dem uppfyllde inte upplysningskraven och gav därmed inte utfall i Graf 1.

4.2 Deskriptiv statistik

Deskriptiv statistik för undersökta variabler presenteras nedan, för de variabel värden som logaritmerat värde använts i regressionsmodellen presenteras både ursprunglig och logaritmen av deskriptiv statistisk.

Tabell 3. Deskriptiv statistik

Kategori	Minimum	Maximum	Medelvärde	Median	Standardavvikelse
Upplysningskvalitet (%)	0	100	59,7	62,5	24,2
Räntekostnad utan förskjutning	0,040	8,910	2,471	2,050	1,780
Räntekostnad med förskjutning	0,050	8,100	2,384	1,245	1,716
Skuldsättningsgrad	0,130	5,800	1,500	1,290	1,050
Kassalikviditet (%)	17,800	538,860	121,478	98,400	88,429
Log. Kassalikviditet	1,250	2,731	2,003	1,992	0,261
Goodwill-intensitet	0,001	2,611	0,585	0,495	0,491
Tillgångar (tkr)	60765	274996000	16074057	1801628	42864856
Log. Tillgångar	4,783	8,439	6,378	6,254	0,839
Räntabilitet på totalt kapital, R_T (%)	-46,740	32,980	5,500	6,910	11,459
Log. R_T	-0,273	0,123	0,020	0,029	0,055

n=425

Värden som presenteras är efter justering för extremvärden av lägsta och högsta procenten

Tabell 3 presenterar deskriptiv statistisk för studiens variabler. En undersökning över fördelningen av data gjordes för att säkerställa att den var normalfördelad, för de variabler som hade större standardavvikelse än medelvärde logaritmerades värdet, i enlighet med den här uppsatsens metod-avsnitt. Tillgångar hade en större standardavvikelse än medelvärde och logaritmerades vilket även var i linje med tidigare forskning (Francis et al. 2005). Även räntabilitet på totalt kapital, R_T , hade en hög standardavvikelse, med ett minimumvärde på -46,84 %, och ett maximumvärde på 32,98%, några företag hade därmed mycket negativ räntabilitet på totalt kapital vilket påverkade variabelns normalfördelning. Även efter logaritmen av R_T var standardavvikelse högre än medelvärde, men variabeln inkluderades trots detta i modellen. Även kassalikviditeten logaritmerades då logaritmen av variabeln visade högre signifikansnivå och gav en högre förklaringsgrad för regressionsmodellen.

Nedan kommer deskriptiv statistik i Tabell 3 diskuteras, ingen diskussion för logaritmerat värden av kassalikviditet, tillgångar samt räntabilitet på totalt kapital förs då det är svårt att tolka logaritmerat värde. Över studerad period 2011 till 2013 hittades ett medelvärde (median) på 59,7 % (62,5 %) för upplysningskvalitet. Minsta funna upplysningskvalitet var 0 % och högsta var 100 %, det innebär att det fanns företag som inte uppfyllde något kriterium i IAS 36, punkt 134 och företag som uppfyllde alla kriterierna.

Räntekostnad utan tidsförskjutning hade ett minimumvärde på 0,04 % och maximum på 8,91 % jämfört med tidsförskjutning som hade ett minimumvärde på 0,05 % och maximum på 8,10 %, räntekostnaden är förhållandevis lika mellan åren. Medelvärde (median) utan tidsförskjutning 2,47 % (2,05 %) och med tidsförskjutning 2,38 % (1,24 %) därmed är den tidsförskjutna räntekostnaden mer centrerad vid lägre värden men har en likvärdig genomsnittlig räntekostnad, förändringen skulle kunna förklaras av lägre reporänta under 2014 (Riksbanken 2014). Det är en stor spridning mellan minimum och maximumvärden som förmodligen inte speglar marknadsmässiga räntebärande lån, vilket Retriever inte heller har utgått ifrån, det diskuterades i metodkritiken.

Skuldsättningsgraden har ett lägsta värde på 0,13 vilket innebär att alla företag i urvalet har någon form av lånefinansiering, inget företag är därmed självfinansierat. Företaget med högst skuldsättningsgrad hade ett värde på 5,8 vilket innebär att skulderna är 5,8 gånger större än företagets eget kapital. Medelvärde (median) för hela urvalet uppgår till 1,5 (1,29). Företagen har i medel en stark kassalikviditet på 121,47 % vilket innebär att de kan betala av sina kortfristiga skulder direkt, medianen för kassalikviditeten uppgår till 98,40 % vilket indikerar att de flesta företag har en god likviditet. Lägsta värdet på kassalikviditet är 17,8 %, vilket indikerar på en låg förmåga att betala tillbaka kortfristiga skulder direkt, och högsta är 538,66 %, mycket hög möjlighet att kunna betala tillbaka kortfristiga lån direkt.

Goodwill-intensiteten för studerat urval hade ett medelvärde (median) på 0,585 (0,495), vilket innebär att goodwill-posten i regel är drygt hälften så stor som eget kapital. Största goodwill-intensitet som uppmättes var 2,611, det företaget hade mycket hög goodwill-intensitet där goodwill är mer än dubbelt så stor som eget kapital. Företaget med lägst goodwill-intensitet hade ett värde på 0,001, vilket indikerar att goodwill posten är mycket liten alternativt att företagets eget kapital är mycket stort.

Storleken på företags tillgångar varierar stort från minimumvärdet på 60 tusen (tkr) till maximumvärdet på över 200 miljoner (tkr), medelvärde (median) är 16 miljoner (tkr) (1,8 miljoner (tkr)). Den stora skillnaden mellan medelvärde och median förklaras av att några företag har mycket stora tillgångar. Räntabilitet på totalt kapital hade en hög standardavvikelse på 11,45, vilket beskrivits tidigare. Medelvärde (median) för urvalet var 5,5 % (6,91 %), på varje investerad krona i företaget förräntas kapitalet i genomsnitt med 5,5 %.

4.3 Test av spridning av data samt tidsförskjutning av räntekostnad

Innan en regressionsmodell kunde göras undersöktes spridningen av undersökt data i ett spridningsdiagram. Värdena var spridda runt noll och visade inget underliggande samband, så kallat heteroskedasticitet. Casewise Diagnostics visade åtta värden som regressionsanalysen inte fullt ut förklarar och som kan innebära problem i undersökningen. De avvikande värdena kontrollerades mot Cook's Distance, med ett gränsvärde vid 1, det högsta värde var 0,104 och utgjorde därmed inget stort problem för modellen och ingen justering krävdes. Därefter kunde en regressionsmodell göras.

Tabell 4. Förklaringsgrad för regressionsmodellen.

Modell	R ²	Justerat R ²	Standardavvikelse
Utan tidsförskjutning av räntekostnaden	0,093	0,080	1,708
Med tidsförskjutning av räntekostnaden	0,131	0,118	1,611

Ett test för regressionsanalysens förklaringsgrad gjordes med avseende på räntekostnad med och utan tidsförskjutning. Regressionsmodellen utan förskjutning gav en förklaringsgrad, R², på 9,3 % vilket kan ses i Tabell 4. Med ett års förskjutning gavs en förklaringsgrad på 13,1 %. Därmed beslutades det att tidsförskjutning av räntekostnaden skulle användas. Det är enlighet med den teoretiska referensramen och tidigare studier om att räntekostnaden baseras på tidigare års publicerade information (Francis et al 2005; Gray et al. 2009; Sengupta 1998).

4.4 Pearsons korrelationsanalys

Tabell 5. Korrelationsanalys.

	Tidsförskjuten räntekostnad	Upplysningskvalitet	Skuldsättningsgrad	Goodwill-intensitet	Log. av totala tillgångar	Log. av kassalikviditet	Log. av R _T (+1)
Tidsförskjuten räntekostnad	1,000						
Upplysningskvalitet	-0,068*	1,000					
Skuldsättningsgrad	0,183****	-0,064*	1,000				
Goodwill-intensitet	0,140**	0,120***	0,318****	1,000			
Log. av totala tillgångar	0,039	0,139***	0,242****	-0,076*	1,000		
Log. av kassalikviditet	-0,170****	-0,060	-0,422****	0,074*	-0,219****	1,000	
Log. av R _T (+1)	-0,261****	0,180	-0,059	0,002	0,270****	0,091**	1,000

*Signifikant på 10 % nivå, **Signifikant på 5 % nivå, ***Signifikant på 1 % nivå, ****Signifikant på 0,1 % nivå

I Tabell 5 presenteras Pearsons korrelation mellan variabler som inkluderats i studien. Upplysningskvalitet har ett negativt samband till räntekostnad, med en statistisk signifikans-nivå på 10 %. Samvariationen mellan skuldsättningsgrad och räntekostnad är positiv och signifikant, företag med en högre skuldsättningsgrad har även högre räntekostnad. Goodwill-intensitet har en positiv och signifikant påverkan på räntekostnad, en högre andel goodwill i balansräkningen samvarierar med en högre räntekostnad. Logaritmen av kassalikviditet samt logaritmen av räntabilitet på totalt kapital har negativt samband till räntekostnad, ökad lönsamhet som variablerna påvisar samvarierar med en minskad räntekostnad, båda sambanden är signifikanta. Logaritmen av totala tillgångar påvisar ett positivt samband till räntekostnad, även om inte signifikant. Större andel tillgångar leder till en högre räntekostnad vilket går emot författarnas föreställning innan undersökningen.

Samband fanns även mellan de oberoende variablerna, störst korrelation fanns mellan logaritmen av kassalikviditet och skuldsättningsgrad på -0,422. Det kan förklaras med att både kassalikviditet och skuldsättningsgrad är mått som påvisar en relation mellan skulder och tillgångar eller eget kapital. Därefter har goodwill-intensitet och skuldsättningsgrad högst samvariation, något som kan förklaras av att båda måtten har eget kapital i nämnaren, se Bilaga 3 för ekvationer. Ett annat intressant samband som hittades var att goodwill-intensitet och upplysningskvalitet har signifikant och relativt hög samvariation, vilket indikerar att företag med mer goodwill har högre upplysningskvalitet. Eftersom den största samvariationen som fanns mellan oberoende variabler var -0,422 var detta under 0,7 som anses vara den kritiska gränsen (Pallant 2013). Vidare analys av korrelationen för multikollinearitet mellan de oberoende variablerna i regressionsmodellen, görs genom indikatorn VIF som presenteras i nästa avsnitt.

4.5 Multipel regressionsanalys

En regressionsanalys gjordes för samtlig data med ett års tidsförskjutning.

Tabell 6. Beta-värden och unik signifikans-nivå mot beroende variabel tidsförskjuten räntekostnad.

Variabler	Beta-värden	Standardiserade Beta-värden	Sig. (unik)
Upplysningskvalitet	-0,670**	-0,095**	0,045
Skuldsättningsgrad	0,057	0,035	0,541
Goodwill-intensitet	0,656**	0,158**	0,002
Log tot. tillgångar	0,212**	0,104**	0,044
Log kassalikviditet	-0,789**	-0,120**	0,023
Log (Rt+1)	-8,570****	-5,697****	0,000
n	425		
R ²	0,131		
R ² -justerat	0,118		
Max VIF	1,553		

*Signifikant på 10 % nivå, **Signifikant på 5 % nivå, ***Signifikant på 1 % nivå

****Signifikant på 0,1 % nivå

Tabell 6 redogör för resultatet av den multipla regressionsmodellen, se ekvation 2, som skall svara på studiens hypotes. Standardiserad Beta visar variablernas standardiserade effekter, som har tagits fram för att möjliggöra jämförelse av variablernas bidragande förklaring till räntekostnaden. Variabeln med störst standardiserat Beta-värde är också den som ger det största enskilda bidraget till att förklara den beroende variabeln, räntekostnad (Pallant 2013). Högst standardiserat Beta-värde har logaritmen av räntabilitet på totalt kapital på -5,697, därefter bidrar goodwill-intensitet och logaritmen av kassalikviditet mest till att förklara räntekostnaden. Upplysningskvalitet har det näst lägsta förklaringsgraden av variablerna efter skuldsättningsgrad.

Upplysningskvalitet har ett Beta-värde på -0,670 som är statistiskt signifikant på en 5 % nivå. Det innebär att en förbättring av upplysningskvaliteten med en enhet skulle leda till en minskad räntekostnad med 0,670 procentenheter, med hänsyn tagen till regressionsmodellens kontrollvariabler. Skuldsättningsgrad har ett Beta-värde på 0,057, som inte är statistiskt signifikant. Goodwill-intensitet har ett Beta-värde på 0,656 som är statistiskt signifikant för en 5 % nivå. Företag som innehar en enhet större goodwill-intensitet har även en högre räntekostnad på 0,656 procentenheter (sig.<0,05). Logaritmen av totala tillgångar har ett positivt Beta-värde på 0,212 (sig.<0,05), företag med högre andel tillgångar har även en högre räntekostnad. Det går emot föreställningen som fanns innan studiens genomförande att ett negativt samband skulle finnas som tidigare nämnts även vid Pearsons korrelation. Vidare ger en enhets ökning av logaritmen av kassalikviditet en minskad räntekostnad på 0,789 procentenheter (sig.<0,05).

Logaritmen av räntabilitet av totalt kapital har som nämnts det största standardiserade Beta-värdet, och även ett högt Beta-värde på -8,570 med en signifikans-nivå på 0,1 %. Om företag ökar logaritmerat räntabilitet på totalt kapital med en enhet resulterar det i en minskad räntekostnad på 8,570 procentenheter. Det är dock viktigt att uppmärksamma att det är logaritmerat värde som sambandet gäller för. Sammanfattningsvis är det endast skuldsättningsgrad som i regressionsanalysen inte har statistisk signifikans på 0,05 eller lägre. Skuldsättningsgrad har en unik signifikans på 0,545, vilket är långt över den satta signifikansnivån för studien.

Ingen av variablerna påvisar problematisk multikollinearitet. Det innebär att inga tecken fanns för hög korrelation mellan regressionsanalysens oberoende variabler. Gränsvärdet för VIF sattes till 10, men det värdet var aldrig i närheten att överstigas. Högst VIF hade skuldsättningsgrad på 1,553 vilket betyder att det har högst multikollinearitet med övriga variabler.

Justerat R^2 har en förklaringsgrad på 11,8 %. Som nämnts i metoden är justerat R^2 alltid lägre än R^2 , men i det här fallet är den inte mycket lägre. Det innebär att variablerna i modellen tillför signifikant information. Regressionsmodellen som helhet fick en förhållandevis låg förklaringsgrad men fann ett signifikant negativt samband mellan upplysningskvalitet och räntekostnad.

5. Diskussion

I följande avsnitt diskuteras studiens resultat med utgångspunkt utifrån den teoretiska referensramen. Inledningsvis besvaras studiens uppsatta hypotes, sedan jämförs resultatet med Mazzi et al. (2014) studie som har varit utgångspunkt för undersökningen. Därefter analyseras vilka faktorer som kan ha haft inverkan på resultatet.

H0: Det finns inte ett samband mellan upplysningskvalitet av goodwill vid nedskrivningsprövning och räntekostnaden för börsnoterade svenska bolag.

Ett statistiskt signifikant samband hittades i regressionsmodellen mellan upplysningskvalitet och räntekostnad. Sambandet som hittades var negativt, vilket är i linje med tidigare forskning kring informationsasymmetri. Om ett företag ökar sin upplysningskvalitet med en procentenhet minskar räntekostnaden med 0,670 procentenheter med hänsyn taget till studiens kontrollvariabler. Eftersom en signifikans på 0,045 hittades kan därmed studiens nollhypotes med 95 % säkerhet förkastas.

Förklaringsgraden för studiens regressionsmodell var 13,1 %, vilket var under önskvärd nivå. Räntekostnaden kan antas ha påverkats av många faktorer och alla har inte varit möjliga att ta hänsyn till i studien vilket kan förklara den låga förklaringsgraden.

5.1 Studiens resultat jämfört med tidigare studier

Den här undersökningen fann en genomsnittlig upplysningskvalitet på 59,7 %, vilket är lägre än upplysningskvaliteten som Mazzi et al. (2014) hittade. En möjlig förklaring till skillnaden i uppmätt upplysningskvalitet är att IAS 36 inte tolkats på samma sätt, vilket minskar jämförbarheten med Mazzi et al. (2014) studie. Likt Persson och Hulténs (2006) studie fann även den här studien att upplysningar om antaganden och metod hade lägst efterlevnad. Den här studien finner en låg upplysningskvalitet av IAS 36 när bedömningen gjordes utifrån ett detaljerad index, efterlevnaden av IAS 36 obligatoriska krav är bristfällig för svenska börsnoterade bolag. Likt Mazzi et al. (2014) fanns en stor variation i upplysningskvaliteten för studerade företag.

En korrelation upptäcktes mellan uppmätt upplysningskvalitet och räntekostnad, därmed finner den här studien ett liknande resultat som Mazzi et al. (2014) fann. Den här studien skiljer sig främst från Mazzi et al. genom att upplysningskvalitetens påverkan på räntekostnad studeras, istället för kostnad för aktiekapital. Eftersom Mazzi et al. studie tar hänsyn till att olika länder har olika upplysningskvaliteter samt minimum-nivåer, kan inte en exakt jämförelse mellan resultaten göras. För Pearsons korrelation hittade Mazzi et al. en korrelation mellan upplysningskvalitet och kostnad för aktiekapital på -0,084 vilket är likt den här studiens korrelation mellan upplysningskvalitet och räntekostnad på -0,068. Likt den här studien fann även Mazzi et al. ett statistiskt signifikant Beta-värde. De likheter som hittats mellan upplysningskvalitet och kostnad för aktiekapital samt upplysningskvalitet och räntekostnad gör att korrelationen tidigare studier funnit till aktiekapital även tycks vara

applicerbara till räntekostnad. Den här studiens funna Pearsons korrelation mellan upplysningskvalitet och räntekostnad på $-0,068$ är något svag, men i linje med tidigare studie (Mazzi et al. 2014).

Resultatet är även i linje med tidigare studier om att informationsasymmetri påverkar kapitalkostnaden (Easley och O'Hara 2004). Kreditgivare kräver en högre premie för större osäkerhet, när informationsasymmetri minskar belönas företag med lägre räntekostnad. Därtill överensstämmer resultatet med tidigare studier om att förbättrad upplysningskvalitet kan leda till minskad räntekostnad (Sengupta 1998).

5.2 Kreditgivning

I tidigare stycke jämfördes den här studiens resultat mot Mazzi et al. (2014) studie, men i den studien används kostnad för aktiekapital som beroende variabel medan den här studiens beroende variabel är räntekostnad. Därmed kompletterar den här studien med information om resultatet Mazzi et al. (2014) hittade även är applicerbart till räntekostnad. Pearsons korrelation visar att det finns någon form av samvariation till samtliga variabler och skuldräntan, regressionsmodellen påvisar att det finns statistiskt signifikant samband på minst 5 % nivå för samtliga variabler förutom skuldsättningsgrad. Det finns därmed underlag för att studiens kontrollvariabler är relevanta. Dessutom finns det indikation på att det finns fler faktorer som påverkar räntekostnaden eftersom modellen har relativt låg förklaringsgrad, trots att studiens kontrollvariabler har utgått från tidigare forskningsmetodik (Francis et al. 2005).

Upplysningskvaliteten i årsredovisningar kan vara bristande eftersom företag av konkurrensskäl kan välja att inte publicera all information som IFRS kräver då de anser att informationen kan skada företaget, då IAS 36 kräver upplysningar som inkluderar strategier och framtidsutsikter (Elliott och Jacobson 1994; Marton et al. 2012). Det kan även vara så att företag inte tillhandahåller all obligatorisk information i årsredovisningar, men istället tillhandahåller informationen vid kreditgivning för att undvika att informationen sprids till konkurrenter.

Olika kreditbedömare har olika erfarenheter, metoder och lägger därmed vikt vid olika informationsområden (Trönnberg 2014). Därmed kan företag med likartad risk få olika räntekostnader beroende av kreditgivare, vilket skulle kunna påverka utfallet av den här studien. Kreditbedömningen baseras på både objektiv och subjektiv information, även relationen mellan kreditgivare och företag kan ha en inverkan vid kreditbedömning. Subjektiv information så som relationer är svåra att undersöka i en kvantitativ studie, så som den här uppsatsen. Ökad finansiell risk kan också kompenseras i avtal, istället för genom ökad räntekostnad, vilket medför att sämre upplysningskvalitet inte direkt leder till högre räntekostnad utan kompenseras i avtal, vilket inte undersökts i den här uppsatsen (Svensson 2003). Som nämnts i den teoretiska referensramen är även en betydande del av kreditgivningen vilken bransch företaget är verksam i, det tyder på vilka framtidsutsikter företaget har i framtiden.

Att det finns många faktorer som kan ha stor påverkan vid kreditgivning kan förklara varför en relativt låg korrelation mellan upplysningskvalitet och räntekostnad hittades.

Upplysningskvalitet kan påverka räntekostnad, men sambandet skulle även kunna vara så att företag med högre räntekostnad har incitament att minska räntekostnaden, vilket kan resultera i att högre upplysningskvalitet tillhandahålls (Francis et al. 2008). Därmed skulle det kunna vara räntekostnaden som påverkar upplysningskvaliteten i regressionsmodellen och därmed inte upplysningskvaliteten som har en effekt på räntekostnaden. Dessutom skulle sambandet kunna bero på att företag med hög redovisningskvalitet även tillhandahåller bättre upplysningar. Kontroll för redovisningens kvalitet gjorde delvis genom att det finns en statistisk signifikant påverkan även när hänsyn tas till studiens kontrollvariabler.

Att det har uppmätts en negativ korrelation mellan upplysningskvalitet och räntekostnad innebär att den obligatoriska information som IAS 36 kräver hjälper kreditgivare att få en inblick i företagets verksamhet och därmed minska informationsasymmetrin till företaget. Informationen ger kreditgivare en möjlighet att bättre bedöma företagets framtida betalningsförmåga.

5.3 Kontrollvariabler

I regressionsanalysen användes fem kontrollvariabler och statistisk signifikans hittades för fyra stycken. Den kontrollvariabel som visade störst påverkan på räntekostnaden var logaritmen av räntabiliteten på totalt kapital. Anledningen kan vara att variabeln visar ett mått på företagets lönsamhet vilket kan vara ett tecken på företagets förmåga att betala sina lån, en egenskap kreditgivare efterfrågar (Green 1997). Vid studien hade skuldsättningsgraden ingen statistisk signifikant enskild påverkan på räntekostnaden. Det kan bero på att skuldsättningsgraden hade högst korrelation med övriga variabler, även om det var under det kritiska värdet för multikollinearitet. Skuldsättningsgrad har en relativt hög korrelation till räntekostnad i Pearsons korrelationsmodell, men sambandet fångas troligen i stor grad upp av övriga variabler i regressionsmodellen, vilket leder till lågt Beta-värde utan statistisk signifikans.

Innan studien genomfördes antogs vilken relation som skulle finnas mellan kontrollvariabler och räntekostnaden, för alla variabler förutom logaritmen av tillgångar stämde gjorda antaganden. Pearsons korrelationsanalys visade att det mellan logaritmen av tillgångar och upplysningskvalitet finns ett positivt samband, högre upplysningskvalitet ges av större företag. Regressionsanalysen visade att logaritmen av totala tillgångar hade ett positivt Beta-värde till räntekostnad. Företag med högre andel tillgångar har också högre räntekostnad. Innan studiens genomförande fanns antagandet att högre andel tillgångar skulle medföra större kompetens inom företaget att producera redovisning av hög kvalitet samt fungera som säkerhet för lån och därmed leda till lägre räntekostnad. Det antagandet gjordes även utifrån tidigare studier (Francis et al. 2005; Mazzi et al. 2014). Antagandet om att större företag har bättre upplysningskvalitet visade sig stämma, men antagandet om att större tillgångar gav lägre räntekostnaden kunde inte säkerställas i den här modellen. En anledning kan vara att

företagets storlek på tillgångar inte nödvändigtvis speglar de tillgångar som kan utgöra en säkerhet för kreditgivare.

Ett samband hittades mellan goodwill-intensitet och upplysningskvalitet, där högre goodwill-intensitet samvarierar med högre upplysningskvalitet. Dessutom fann studien att företag med högre goodwill-intensitet har högre räntekostnad. Det förstärker teorin om att goodwill på grund av den osäkerhet det innehåller skapar informationsasymmetri mellan företag och kreditgivare (Glaum et al. 2013). Goodwill-intensitet hade i studien stor och statistisk signifikant positiv påverkan på räntekostnaden. Det kan möjligtvis förklaras med den osäkerhet som goodwill förknippas med (Carrington et al. 2015). Även mellan goodwill-intensitet och upplysningskvalitet fanns en samvariation, det tyder på att högre goodwill-intensitet kan leda till högre upplysningskvalitet eftersom företagen vill minska osäkerheten som goodwill förknippas med. Företag med låg goodwill-intensitet har däremot låga incitament att tillhandahålla högkvalitativa upplysningar eftersom påverkan på informationsasymmetrin och räntekostnaden är låg (Petersen och Plenborg 2010).

Studiens resultat att högre goodwill-intensitet är förknippat med högre räntekostnad bör vara en anledning till företag att minska sina goodwill-poster. Med andra ord visar den här studien att det finns ekonomiska incitament att följa IFRS krav för identifiering av tillgångar istället för att redovisa goodwill (Rehnberg 2012). En förklaring till de stora goodwill-posterna som svenska företag har kan vara den historiska tillämpningen av goodwill i Sverige som varken varit konsekvent tillämpad eller särskild kontrollerad (Gauffin et al. 2016; Nilsson 1998). Det påvisar även att tidigare studier kring att redovisningskvalitet påverkar kapitalkostnad på grund av minskad informationsasymmetrin även är applicerbart för redovisning av goodwill (Francis et al. 2005).

5.4 Möjliga orsaker till låg upplysningskvalitet

Presenterat resultat visar likt tidigare studier att efterlevnaden av IAS 36 punkt 134 är bristfällig (Mazzi et al. 2014; Nasdaq Stockholm 2015; Persson och Hultén 2006). En möjlig orsak till problemet är att IFRS regler är mycket detaljerade och att det kan vara svårt att tolka regelverket samt tillämpa det korrekt (Petersen och Plenborg 2010). Som beskrevs i Empiri och analys kunde den initiala uppfattningen om att upplysningar var utförliga visa sig felaktig när innehållet undersöktes mot index. Det kan indikera att företag inte har kunskap om exakt vilka uppgifter som skall lämnas, men även att de vill skapa en bild av att de lämnar bra information utan att känslig information delges.

Upplysningskraven i IAS 36 är detaljerade för att öka insynen och förståelsen för företagens redovisning och därmed minska informationsasymmetrin som kan uppstå vid ett principbaserat regelverk (Marton et al. 2012; Rehnberg 2012). Eftersom det för företagsledningen finns möjlighet att använda goodwill till vinstmanipulering av redovisningen kan ett sådant skäl förklara en låg upplysningskvalitet (Pajunen och Saastamoinen 2013). Företagsledningen vill undvika att bli ifrågasatt för gjord nedskrivningsprövning ifall den inte speglar goodwill's värde korrekt. Ett medvetet val kan

därför göras att undanhålla information genom att inte publicera de obligatoriska upplysningar som IAS 36 kräver. Även den relativt låga efterlevnadskontrollen av informationskraven i IAS 36 kan förklara varför upplysningskvaliteten är låg (Carrington et al. 2015). Det leder till försämrade jämförbarhet, vilket går emot IFRS eftersträvan. Sveriges historiskt svaga efterlevnad kring redovisning av goodwill kan bidra till att det inte anses prioriterat att följa IFRS upplysningskrav (Nilsson 1998).

Dessutom finns det informationskrav i IAS 36 som möjligtvis inte är relevant för samtliga intressenter av årsredovisningar. Ett exempel är att det uttryckligen skall stå att det är ledningens metodval som nedskrivningsprövningen grundats på. Det kravet påverkade upplysningskvaliteten negativt i den här studien och var även bland de punkter i IAS 36 punkt 134 med lägst uppfyllnad. Informationskravet att det skall stå att det är just företagsledningens metod är möjligtvis inte relevant för intressenter så som kreditgivare. Det kan vara en bidragande förklaring till att korrelationen som den här studien och Mazzi et al. (2014) hittat mellan upplysningskvalitet och räntekostnad är relativt låg. Investerares tar hänsyn till upplysningskvaliteten för nedskrivning av goodwill, men inte i lika detaljerad grad som IAS 36 kräver. Att det var metod och antaganden som företag ofta inte uppfyllde kan även vara för att företag har valt att utelämna informationen på grund av konkurrensskäl, eftersom det är den informationen möjligtvis är känslig att lämna ut. Likt tidigare studier fann den här uppsatsen att upplysningskvaliteten förbättrats under åren, vilket kan vara på grund av att företag med tiden får bättre kunskap om IAS 36 obligatoriska krav (Mazzi et al. 2014; Persson och Hultén 2006).

5.5 Sammanfattande diskussion

Den här studien visar att högre upplysningskvalitet samvarierar med lägre räntekostnad, vilket kan antas bero på att informationsasymmetrin mellan företag och kreditgivare minskar. Vidare visade studien att företag med högre goodwill-intensitet har högre räntekostnad men även att företag med hög goodwill-intensitet var de företag som hade högst upplysningskvalitet.

Räntekostnaden påverkas som tidigare nämnts av många faktorer (Green 1997; Svedin 1992; Trönberg 2014). En något låg förklaringsgrad för modellen hittades vilket kan bero på de subjektiva inslag som ingår i en kreditgivning och som är svåra att mäta i en kvantitativ studie. Dessutom kan det bero på att upplysningskvalitet och räntekostnad kan ha en inbördes påverkan, vilket kan försvåra analysen.

Endast en punkt inom en standard (punkt 134 i IAS 36) har undersökts men ändå har en korrelation till räntekostnaden hittats. Det kan bero på att nedskrivning av goodwill är en stor osäkerhet, så som diskuterats i teoretiska referensramen, och därmed har upplysningskvaliteten av standarden en inverkan på räntekostnaden. Det skulle även kunna bero på att efterlevnaden av IAS 36 ger en indikation på resterande upplysningskvalitet som företaget lämnar utifrån andra redovisningsstandarder.

Studien visar att upplysningskvalitet vid nedskrivningsprövning av goodwill har en effekt på företags räntekostnad. För företagen är framtagande av upplysningar förenade med kostnader, även om den här studien inte har mätt kostnaden mot nyttan, så tycks ett ekonomiskt incitament finnas till att öka upplysningskvalitet (Tsalavoutas och Dionysiou 2014).

6. Slutsats

I följande avsnitt sammanfattas studiens resultat. Vidare diskuteras studiens bidrag och förslag ges på framtida forskningsområden.

I den här studien har ett statistiskt signifikant negativt samband mellan upplysningskvalitet och räntekostnad hittats. Därmed kan studiens nollhypotes att det inte finns ett samband mellan upplysningskvalitet och räntekostnad förkastas. Studiens resultat påvisar att högre upplysningskvalitet leder till lägre räntekostnad för svenska börsbolag. Låg upplysningskvalitet av de obligatoriska informationskraven i IAS 36 punkt 134 har även funnits för svenska bolag.

En liknande korrelationen mellan upplysningskvalitet och räntekostnad har funnits i den här studien som liknar korrelationen som tidigare studier funnit till aktiekapital. Slutsatsen blir att det är relevant för företag att tillhandahålla bra information vid nedskrivningsprövning av goodwill för att minska kapitalkostnaden både för aktiekapital och räntebärande lån.

Goodwill-intensiteten visar ett positivt samband till högre räntekostnad och det stärker teorin om att goodwill innehåller osäkerhet som kompenseras med en högre räntekostnad. Högre goodwill-intensitet leder även till högre upplysningskvalitet vilket tyder på att företag lämnar information utifrån hur mycket informationsasymmetri som existerar. Därmed finns ekonomiska incitament för företag till att tillhandahålla hög upplysningskvalitet kring nedskrivningsprövning av goodwill, speciellt för företag med hög goodwill-intensitet eftersom det då finns större informationsasymmetri.

Studien som helhet har en låg förklaringsgrad och det ger en indikation om att det finns andra variabler som påverkar räntekostnaden som den här studien inte haft möjlighet att ta hänsyn till.

Den här uppsatsen bidrar till att visa IFRS att efterlevnaden av upplysningskraven av IAS 36 punkt 134 fortfarande är låg i Sverige, men att den är av vikt eftersom upplysningskvaliteten har en påverkan på räntekostnaden. Uppsatsen bidrar även till forskningen kring informationsasymmetri samt vilka faktorer som påverkar kreditgivning, vilket bidrar till företagsledares kunskap kring att efterlevnad av IAS 36 upplysningskrav får ekonomisk effekt. Som nämnts innan i den teoretiska referensramen krävs mer information och forskning kring vilken påverkan upplysningar får på räntekostnader. Den här studien har funnit att det samband som Mazzi et al. (2014) hittade när korrelationen mättes i förhållande till kostnad för aktier även är applicerbart på räntekostnaden. Studien bidrar även till forskningen kring effekterna av obligatoriska upplysningar, vilket Mazzi et al. menar är ett samband som är omdiskuterat och oklart. Eftersom studien har gjorts utifrån ett internationellt regelverk är möjligheten att genomföra samma studie i andra länder som tillämpar IFRS och kunna jämföra resultatet större.

6.1 Förslag till fortsatta studier i ämnet

Ett förslag till fortsatt studie är att genomföra en kvalitativ studie med intervjuer av kreditgivare för att undersöka i vilken omfattning de använder sig av informationen i IAS 36 obligatoriska upplysningskrav samt om företags upplysningskvalitet av standarden påverkar kreditgivningen. För att få en större förståelse och bakgrund till företags grad av upplysningskvalitet skulle även en kvalitativ studie kunna göras där företag med låg- och hög upplysningskvalitet intervjuas och grupperna jämförs. Vidare förslag till fortsatta studie är att använda andra kontrollvariabler som tar hänsyn till den subjektiva delen vid kreditbedömning.

Mer forskning behövs för vilka ekonomiska konsekvenser obligatoriska upplysningskrav har. En undersökning skulle kunna göras för fler standarder inom IFRS som innehåller upplysningskrav och osäkerhet, för att analysera hur kapitalkostnaden påverkas. Vidare skulle en undersökning kunna göras för hur upplysningskvaliteten av goodwill enligt IFRS 3, Rörelseförvärv, påverkar räntekostnad.

Förteckning över studiens figurer, grafer och tabeller

Figurförteckning	Sida
Figur 1: Studiens disposition	6
Figur 2: Sambandet som studien syftar till att undersöka	7
Figur 3: Regressionsmodellens variabler	18
Grafförteckning	
Graf 1: Upplyningskvalitet per delpunkt i IAS 36	25
Graf 2: Bilaga 6 Upplyningskvalitet per år och delpunkt utifrån IAS 36	52
Tabellförteckning	
Tabell 1: Urvalsprocess	16
Tabell 2: Medelvärde upplyningskvalitet	25
Tabell 3: Deskriptiv statistik	27
Tabell 4: Förklaringsgrad för regressionsmodellen	29
Tabell 5: Korrelationsanalys	30
Tabell 6: Beta-värden och unik signifikans-nivå mot beroende variabel räntekostnad	31
Tabell 7: Bilaga 1 Index för upplyningskvalitet	47
Tabell 8: Bilaga 2 Undersökta företag	49
Tabell 9: Bilaga 4 Företag uteslutna på grund av negativt goodwill-värde	51

Källförteckning

André, P., Dionysiou, D. och Tsalavoutas, I., 2014. Mandated Disclosures Under IAS 36 Impairment of Assets and IAS 38 Intangible Assets: Value Relevance and Analysts' Forecasts. *Available at SSRN 2447016*.

Antar, A. och Ilic, G., 2009. *En studie om upplysningskravet enligt IAS 36 punkt 134*. Kandidatuppsats. Södertörns högskola.

Armitage, S. och Marston, C., 2008. Corporate disclosure, cost of capital and reputation: Evidence from finance directors. *The British Accounting Review*, 40(4), pp.314-336.

Balans. 2016. Balans.

<http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/Tidningar/Balans/>

(Hämtad 2016-04-28)

Botosan, C.A., 2006. Disclosure and the cost of capital: what do we know?. *Accounting and business research*, 36(sup1), pp.31-40.

Bryman, A. och Bell, E. 2013. *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber ekonomi.

Carrington, T., Catasús, B., Eklöv Alander, G., Johed, G., Lundqvist, P., Marton, J., Runesson, E. 2015. *IFRS Dilemman och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.

Cortinhas, C. och Black, K. 2012. *Statistics for business and economics*. Wiley Textbooks.

Dagens Industri. 2015. Sverige i lånetoppen.

<http://www.di.se/artiklar/2015/9/16/sverige-i-lanetoppen/>

(Hämtad 2016-04-12)

Easley, D. och O'Hara, M., 2004. Information and the cost of capital. *The journal of finance*, 59(4), pp.1553-1583.

Elliott, R.K. och Jacobson, P.D., 1994. Costs and benefits of business information disclosure. *Accounting Horizons*, 8(4), p.80.

Fallström, L. och Henriksson, O., 2013. *Disclosure Requirements in IAS 36 Paragraph 134. A Study of Company Characteristics Explaining Swedish Companies' Compliance with Disclosure Requirements on Goodwill Impairment Testing*. Masteruppsats. Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Finansinspektionen. 2010. Finansinspektionens författningssamling, FFFS 2004:20

http://www.fi.se/upload/30_Regler/10_FFFS/2004/FFFS0420.pdf

(Hämtad 2016-04-28)

Francis, J., LaFond, R., Olsson, P. och Schipper, K., 2005. The market pricing of accruals quality. *Journal of accounting and economics*, 39(2), pp.295-327.

Francis, J., Nanda, D. och Olsson, P., 2008. Voluntary disclosure, earnings quality, and cost of capital. *Journal of accounting research*, 46(1), pp.53-99.

Francis, J. och Yu, M.D., 2009. Big 4 office size and audit quality. *The Accounting Review*, 84(5), pp.1521-1552.

Ganetz, G. och Salcic, L., 2011. *IAS 36 punkt 134: i vilken utsträckning uppfyller börsnoterade företag upplysningskraven?*. Kandidatuppsats. Södertörns högskola.

Gauffin, B., Hagström, T., Nilsson, S.-A., 2016. Balans. Rörelseförvärv enligt IFRS 3, tionde året – bättre än så blev det inte.
http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/filer/Dokument/Balans/Fordjupning/2016/Fordjupningsbilaga_nr_1_2016.pdf?query=gauffin
(Hämtad 2016-04-05)

Glaum, M., Schmidt, P., Street, D.L. och Vogel, S., 2013. Compliance with IFRS 3-and IAS 36-required disclosures across 17 European countries: company-and country-level determinants. *Accounting and business research*, 43(3), pp.163-204.

Gray, P., Koh, P.S. och Tong, Y.H., 2009. Accruals quality, information risk and cost of capital: Evidence from Australia. *Journal of Business Finance & Accounting*, 36(1-2), pp.51-72.

Green, E., 1997. *Kreditbedömning och intuition - Ett tolkningsförslag*. Lund: Lund University Press.

Hodgdon, C., Tondkar, R.H., Harless, D.W. och Adhikari, A., 2008. Compliance with IFRS disclosure requirements and individual analysts' forecast errors. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 17(1), pp.1-13.

IAS 36 Nedskrivningar.
<http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/Dokument/I/IAS0036/?query=ias+36>
(Hämtad 2016-04-04)

IASB. 2015. Paul Pacter. *The global reach of IFRS is expanding-our latest analysis*.
<http://www.ifrs.org/Features/Pages/Global-reach-of-IFRS-is-expanding.aspx>
(Hämtad 8/5 2016).

IFRS 3 Rörelseförvärv.
<http://www.faronline.se/Dokument/I/IFRS0003/?path=/3/8/26734/26743/>
(Hämtad 2016-04-04)

Jacobsen, D. I. 2002. *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund. Studentlitteratur.

Johansson, K.M. och Källman, M., 2008. *Ger noten till goodwill tillräcklig upplysning om värdet i tillgången? och Diskonteringsräntans utveckling år 2005, 2006 och 2007*. Magisteruppsats. Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Johansson, S-E och Runsten, M. 2005 *Företagets lönsamhet, finansiering och tillväxt – Mål samband och mätmetoder*. Lund: Studentlitteratur.

Junger, C. och Kull, J., 2007. *Upplysningar enligt IAS 36 punkt 134*. Magisteruppsats. Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet.

Karlström, K. och Tuvin, L., 2008. *IAS 36 punkt 134: upplysningskrav rörande nedskrivningstest av goodwill*. Kandidatuppsats. Karlstad universitet.

Larsen, S. och Lidberg, E., 2009. *Nedskrivningsprövning av Goodwill: Hur efterföljs standarden IAS 36 punkt 134?*. Kandidatuppsats. Södertörns högskola.

Ljungvall, S. och Patel, I., 2014. *Accounting Treatment of Goodwill under IFRS in the EU: The impact of enforcement*. Masteruppsats. Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Marton, J., Lumsden, M., Lundqvist, P. och Pettersson, A.K. 2012. *IFRS-i teori och praktik*. Sanoma Utbildning

Massoud, M.F. och Raiborn, C.A., 2003. Accounting for goodwill: are we better off?. *Review of business*, 24(2), p.26.

Mazzi, F., André, P., Dionysiou, D. och Tsalavoutas, I., 2014. Goodwill related mandatory disclosure and the cost of equity capital. *Tillgänglig från IFRS*.

Stockholm. 2016. Regelverk för emittenter.

http://business.nasdaq.com/Docs/Nasdaq-Stockholm-Rule-Book-for-Issuers_SV.pdf

(Hämtad 2016-05-12)

Nasdaq Stockholm. 2015. *Övervakning av regelbunden finansiell information 2015*.

http://www.nasdaqomx.com/digitalAssets/101/101456_--vervakning-av-regelbunden-finansiell-information-2015.pdf

(Hämtad 2016-04-13)

Nasdaq Stockholm. 2014. *Övervakning av regelbunden finansiell information 2014*.

http://www.nasdaqomx.com/digitalAssets/96/96703_2014_--rsrapport_redovisningen.pdf

(Hämtad 2016-04-13)

Nasdaq Stockholm. 2013. *Övervakning av regelbunden finansiell information 2013*.

http://www.nasdaqomx.com/digitalAssets/89/89490_1312_redovisningen_--rsrapporten_final.pdf

(Hämtad 2016-04-13)

Nasdaq Stockholm. 2012. *Årlig rapport avseende Nasdaq Omx Stockholm ABs Övervakning av regelbunden finansiell information 2012*.

http://www.nasdaqomx.com/digitalAssets/83/83403_vervakningavregelbundenfinansiellinformation2012.pdf

(Hämtad 2016-04-13)

Nilsson, S.A. 1998. *Redovisning av goodwill: utveckling av metoder i Storbritannien, Tyskland och USA*. Diss., Lunds Universitet Lund: Lund University Press.

Nilsson, H., Isaksson, A. och Martikainen, T., 2002. *Företagsvärdering med fundamental analys*. Uppl 1:14. Lund. Studentlitteratur

Olsson, P. och Sundlöf, G. 2010. *Påverkar goodwill kapitalkostnaden?*. Examensarbete. Handelshögskolan i Stockholm.

Pajunen, K. och Saastamoinen, J., 2013. Do auditors perceive that there exists earnings management in goodwill accounting under IFRS? Finnish evidence. *Managerial Auditing Journal*, 28(3), pp.245-260.

Pallant, J., 2013. *SPSS survival manual*. McGraw-Hill Education (UK)

Paugam, L. och Ramond, O., 2015. Effect of Impairment-Testing Disclosures on the Cost of Equity Capital. *Journal of Business Finance & Accounting*, 42(5-6), pp.583-618.

Persson, L-E. och Hultén, K. 2006. Redovisning enligt IFRS: tre "heta" IFRS-områden. Balans nr 6-7. http://www.faronline.se.ezproxy.ub.gu.se/Dokument/Balans/2006/BALANS_Nr_06-07_2006/BALANS_2006_N06-07_A0026/?query=persson+och+hultén (Hämtad 2016-04-12)

Petersen, C. och Plenborg, T., 2010. How do firms implement impairment tests of goodwill?. *Abacus*, 46(4), pp.419-446.

Rehnberg, P. 2012. *Redovisning av immateriella tillgångar i samband med förvärvskalkylering-principbaserade redovisningsregler och relevans*. Diss., Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet.

Retriever. 2016a. Utvalda företag <https://web-retriever-info-com.ezproxy.ub.gu.se/services/businessinfo/displaySelectedCompanies> (Hämtad 2016-05-25)

Retriever. 2016b. Revisorer. <https://web-retriever-info-com.ezproxy.ub.gu.se/services/analysis/accountant> (Hämtad 2016-04-28)

Retriever. 2015. Formler och nyckeltal. https://web-retriever-info-com.ezproxy.ub.gu.se/static/pdf/businessinfo/formler_och_nyckeltal.pdf (Hämtad 2014-05-04)

Riksbanken. 2016. Aktuell prognos för reporänta, inflation och BNP. 4 april 2016. <http://www.riksbank.se/sv/Penningpolitik/Prognoser-och-rantebeslut/Aktuell-prognos-for-reporanta-inflation-och-BNP/> (Hämtad 2016-04-25)

Riksbanken. 2015. Att styra räntan.

<http://www.riksbank.se/sv/Penningpolitik/Att-styra-rantan/>

(Hämtad 2016-05-12)

Riksbanken. 2014.Reporänta, tabell.

<http://www.riksbank.se/sv/Rantor-och-valutakurser/Reporanta-tabell/2014/>

(Hämtad 2016-04-14)

Riksbanken. 2013.Reporänta, tabell.

<http://www.riksbank.se/sv/Rantor-och-valutakurser/Reporanta-tabell/2013/>

(Hämtad 2016-04-14)

Riksbanken. 2012.Reporänta, tabell.

<http://www.riksbank.se/sv/Rantor-och-valutakurser/Reporanta-tabell/2012/>

(Hämtad 2016 -04-14)

Riksbanken. 2011.Reporänta, tabell.

<http://www.riksbank.se/sv/Rantor-och-valutakurser/Reporanta-tabell/2011/>

(Hämtad 2016-04-14)

Sengupta, P., 1998. Corporate disclosure quality and the cost of debt.*Accounting review*, pp.459-474.

Svedin, J. 1992. *Kreditgivning och kreditbedömning av företag*. Almqvist & Wiksell Förlag AB. Kristanstad.

Svensson, B. 2003. *Redovisningsinformation för bedömning av små och medelstora företags kreditvärdighet*. Diss., Uppsala universitet.

SFS 2004:297. Lag om bank- och finansieringsrörelse.

Trönberg, C.C. 2014. *How Do Bank Officers Make Lending Decisions? An Exploration of Thinking Styles, Cognitive Bias and Lending Technologies*. Diss., Göteborgs Universitet.

Tsalavoutas, I. och Dionysiou, D., 2014. Value relevance of IFRS mandatory disclosure requirements. *Journal of Applied Accounting Research*, 15(1), pp.22-42.

Bilagor

Bilaga 1, Index med bedömningsmall

Tabell 7.

Regelverk	Krav	Kommentar
IAS 36. 134, a	Redovisad goodwill per kassagenererande enhet.	Ska finnas information om vilka de kassagenererande enheten är och mängd goodwill per enhet. Om företaget skriver att lägsta kassagenererande enhet bara är en, så godkänns det.
IAS 36. 134, c	Grunden för fastställande av återvinningsvärdet.	Nyttjandevärde eller verkligt värde, vilken metod som använts måste uttryckligen stå.
IAS 36. 134, d Återvinningsvärde baserad på nyttjandevärde	i) Viktiga antaganden för kassaflödesprognoser	Rörelsemarginal kan anses vara en punkt (Nasdaq 2013). Minst två viktiga antaganden, förutom diskonteringsränta och tillväxttakt (Persson och Hultén 2006). Tillväxttakt under prognosperioden godkänns. Skall stå med att antaganden är gjorda av företagsledning. Varje viktigt antaganden ska tas med, därmed godkänns inte uttryck där det finns indikationer på att alla antaganden inte tagits med (Hultén och Persson, 2006). Det räcker inte med diskonteringsränta och tillväxtfaktor som viktiga antaganden (Nasdaq 2014) då det finns separata punkter för det. Inte heller budget, intern eller bästa uppskattning är godkänt (Nasdaq 2014).
	ii) Metod för att fastställa värdet för antaganden	Skall tydligt stå om det är baserat på tidigare erfarenheter eller externa källor (Nasdaq 2014; Hultén och Persson 2006). Beskrivning om detta skiljer sig från tidigare externa informationskällor. Ska stå med att det är företagsledningens metod. ”Intern bedömning” inte godkänd.
	iii) Period för prognostiserad kassaflöde	Skall baseras på budgetar eller prognoser. Skall även stå med att det är budgetar och prognoser gjorda av företagsledningen. Även styrelse godkänns (Junger och Kull 2007) Om en period längre än 5 år anges måste en förklaring användas.

		Skall vara per kassagenererande enhet. Skall stå tydligt om en längre tidsperiod än 5 år använts eller inte (Hultén och Persson 2006).
	iv) Tillväxttakt bortom period för senaste budgetar.	Skall även ta med motivet för vald tillväxttakt om överstiger tillväxttakt för bransch eller segment. Om en mycket hög tillväxttakt används (över inflationen) måste motivation finnas med. Tillväxttakt på 0- 3 % har godkänns utan motivering. Om det står ”i normalfallet” är det inte godkänt.
	v) Diskonteringsats eller diskonteringssatser som används vid nuvärdesberäkning	Skall vara per kassagenererande enhet. Skall anges före skatt (Nasdaq; IAS 36, 55). Stora intervall är inte godkända (Nasdaq 2012). Om en motivation finns till varför samma diskonteringsränta används för samtliga kassagenererande enheter, godkänns diskonteringsräntan.
IAS 36. 134, e Återvinningsvärde baserat på verkligt värde	i) Viktiga antaganden för kassaflödesprognoser. Mest känsliga antaganden.	Skall stå här om det är utefter observerbart marknadspris eller inte för att bli godkänd. Samma krav som i d för antaganden. Bara om utefter annan metod än observerbart marknadspris som ii) ska anges.
	ii) Metod för att fastställa värdet för antaganden. A. Från vilken nivå av data verkligt värde hämtats B. Om värderingsteknik ändrats, skälet till detta	För metod ställs samma krav som i d ii.
	iii) Period för prognostiserad kassaflöde	För period ställs samma krav som i d iii.
	iv) Tillväxttakt för att beräkna kassaflöde	För tillväxttakt ställs samma krav som i d iv.
	v) Diskonteringsfaktorer för kassaflödesprognoser	För diskonteringsats ställs samma krav som i d v.
IAS 36. 134 f	Känslighetsanalys för företagets gjorda antaganden. i) Belopp som återvinningsvärdet överstiger redovisade värde med ii) Värdet på viktiga antaganden iii) Hur mycket viktiga antaganden måste ändras efter följd effekter	Skall inte vara känslighetsanalyser för diskonteringsränta eller tillväxttakt, utan snarare för rörelsemarginal eller tillväxt under undersökt period (Nasdaq). Ett antagande förutom diskonteringsränta eller tillväxttakt krävs för godkännande. Skall ange om en ändring i viktiga antaganden skulle föranleda nedskrivning av goodwill (Hultén och Persson 2006). Om det uttrycks att inget rimligt antagande skulle påverka så att återvinningsvärde understiger redovisat värde fick företaget godkänt.

Bilaga 2, Undersökta företag

Tabell 8.

AAK AB (publ)
Acando AB
Addnode Group Aktiebolag (publ)
Aktiebolag Fagerhult
Aktiebolaget Electrolux
Aktiebolaget Geveko
Aktiebolaget SKF
Aktiebolaget Volvo
AllTele Allmänna Svenska Telefonaktiebolaget (publ)
Anoto Group AB
Aspiro AB
ASSA ABLOY AB
Atlas Copco Aktiebolag
Atrium Ljungberg AB
Avega Group AB
Axfood Aktiebolag
B&B TOOLS Aktiebolag
BE Group AB (publ)
Beijer Alma AB
Beijer Electronics Aktiebolag
Bergs Timber AB (publ)
Betsson AB
Bilia AB
BillerudKorsnäs Aktiebolag (publ)
Biotage AB
Björn Borg AB
Bong AB
Boule Diagnostics AB
BTS Group AB
Bufab AB (publ)
Bulten AB
Bure Equity AB
Byggmax Group AB
Cloetta AB
Consilium Aktiebolag

Coor Service Management Holding AB
CYBERCOM GROUP AB
Dedicare AB (publ)
DGC One AB
DORO AB
Duni AB
Duroc Aktiebolag
Dustin Group AB
Elanders AB
Electra Gruppen AB (publ)
Elekta AB (publ)
Elos Medtech AB
Eltel AB
Enea Aktiebolag
Eniro AB
Feelgood Svenska Aktiebolag (publ.)
Fenix Outdoor AB
Formpipe Software AB
G5 Entertainment AB (publ)
Getinge AB
Gunnebo Aktiebolag
H & M Hennes & Mauritz AB
Haldex Aktiebolag
Hemtex Aktiebolag
Hexagon Aktiebolag
HiQ International AB
Husqvarna Aktiebolag
I.A.R. Systems Group AB
Image Systems AB
Industrial and Financial Systems, IFS Aktiebolag
Indutrade Aktiebolag
Intellecta AB
Intrum Justitia AB
Inwido AB (publ)
ITAB Shop Concept AB

JM AB
KappAhl AB (publ)
Knowit Aktiebolag (publ)
Kungsleden Aktiebolag
Lammhults Design Group AB
Lindab International AB
Loomis AB
Meda Aktiebolag
Medivir Aktiebolag
Mekonomen Aktiebolag
Midsona AB
Modern Times Group MTG AB
MQ Holding AB
MSC Group AB
MultiQ International Aktiebolag
NCC Aktiebolag
Nederman Holding Aktiebolag
Net Insight AB
New Wave Group AB
NIBE Industrier AB
Nobia AB
Nobina AB (publ)
Nolato Aktiebolag
Nordic Service Partners Holding AB
NOTE AB (publ)
NOVOTEK Aktiebolag
Opcon Aktiebolag
Opus Group AB (publ)
Orexo AB
Peab AB
Poolia AB
Prevas Aktiebolag
Pricer Aktiebolag
Proact IT Group AB
PROBI Aktiebolag
Proffice Aktiebolag
ProfilGruppen AB
Qliro Group AB (publ)

Recipharm AB (publ)
Rejlers AB (publ)
RNB RETAIL AND BRANDS AB (publ)
SAAB Aktiebolag
Sandvik Aktiebolag
SAS AB
Scanfil Sweden AB
Seamless Distribution AB
Securitas AB
Semcon Aktiebolag
Skanska AB
SkiStar Aktiebolag
Softronic Aktiebolag
SSAB AB
Stockwik Förvaltning AB
Studsvik AB
Svedbergs i Dalstorp AB
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA
SWECO AB (publ)
Swedish Match AB
Swedish Orphan Biovitrum AB (publ)
Swedol AB (publ)
Systemair Aktiebolag
Tele2 AB
Telefonaktiebolaget LM Ericsson
Telia Sonera AB
Thule Group AB
Tobii AB
TradeDoublor Aktiebolag
Trelleborg AB
VBG GROUP AB (publ)
Venue Retail Group Aktiebolag
Vitec Software Group AB (publ)
Wise Group AB
XANO Industri AB
ÅF AB

Bilaga 3, Ekvationer

$$\text{Goodwill intensitet} = \frac{\text{Goodwill}}{\text{Eget kapital}}$$

$$\text{Upplyningskvalitet} = \frac{\text{Antal poäng för index}}{\text{Möjliga poäng}}$$

Kontrollvariabler baseras på Retrevers definitioner (Retriever 2015).

Skuldsättningsgrad

$$= \frac{(\text{Summa avsättningar} + \text{summa kortfristiga skulder} + \text{summa långfristiga skulder} + (\text{summa obeskattade reserver} \times 0,28))}{(\text{Summa eget kapital} + (\text{summa obeskattade reserver} \times 0,78))}$$

Räntabilitet på totalt kapital

$$= \left(\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{Ränteintäkter} + \text{Övriga finansiella intäkter})}{\text{Summa Tillgångar}} \right) \times 100$$

$$\text{Kassalikviditet} = \left(\frac{(\text{Summa omsättningstillgångar} - \text{Summa varulager})}{(\text{Summa kortfristiga skulder})} \right) \times 100$$

$$\text{Logaritmen av tillgångar} = \text{Log. (Tillgångar)}$$

Bilaga 4, Företag uteslutna på grund av negativ goodwill-intensitet

Tabell 9.

Undersökta företag som hade negativ goodwill-intensitet. Till följd av negativt eget kapital	Aktiebolaget Geveko 2013 Coor Service Management Holding AB 2011 Coor Service Management Holding AB 2012 Nobina AB (publ) 2011 Swedish Match AB 2011 Swedish Match AB 2012 Swedish Match AB 2013
--	--

Bilaga 5, Revisionsbyråer

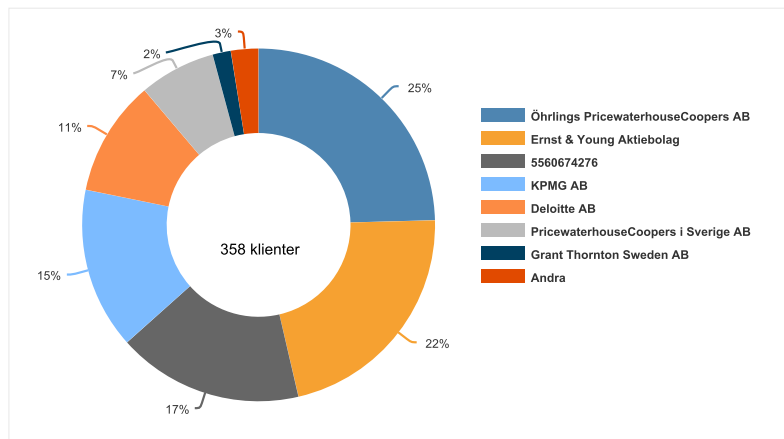
Revisorsanalys - Göteborgs Universitet/
BIBSAM

Uttag 2016-04-28 Källa: Retriever

Sökkriterier

Revisorsanalys av 289 utvalda företag.

Marknadsfördelning, antal klienter

PwC finns som tre aktörer, Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, 5560674276 och PricewaterhouseCoopers i Sverige AB.

Retriever. 2016b. Revisorer.

<https://web-retriever-info-com.ezproxy.ub.gu.se/services/analysis/accountant>

Hämtad 2016-04-28

Bilaga 6, Upplysningskvalitet per år och delpunkt i IAS 36

Graf 2.

